БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

(1718) | 1958 оной августын 16, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Нютагай Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ

…эй XX съездын заабаринуу… …үүлэн советскэ демократиие …мжээгээрнь хүгжөөхэ тала… …най республика дотор бага …дэлмэри хэгдэжэ байна. Со… …гүрэнэй политическэ үндэhэ …ологшо Соведүүдэй хүдэлмэ… …караа. Соведүүдэй гүйсэдко… …аг саггаа сессинүүдые зарла… …ведүүдэйнгээ үмэнэ, депута… …нгагшадайнгаа үмэнэ тоо… …олоо. Хүдэлмэреэ мүнөөнэй …илтын ёhoop шэнэдхэн таби… …оной Соведүүд ажахын бо… …льтурна байгуулалтын шуха… …далнуудые зүбшэн хэлсэдэг, …и абаhан шиидхэбэринүүдэй …тые hайнаар эмхидхэдэг бай…

…ниитэтэй нягта холбоо бари… …аар ажалладаг, ниитэ-эмхид… …хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр …аг, гол шухала асуудалнуу… …идхэхэ хэрэгтэ үнэхөөр эдэб… …ээл гаргадаг нютагай Сове… …еспубликадамнай үсөөн бэшэ …эшээлхэдэ, Бичурын аймагай …рээтын сомоной Совет (тү… …шэнь нүхэр Санжиев) колхо… …эмхидхэлэй-ажахын талаар …ань бэхижүүлхэ, ажалшадай …альна болон культурна эрхл… …е гүйсэд хангаха хэрэгтэ …бүриин анхарал хандуулна. …й депутадууд өөhэдынгөө …шадтай саг үргэлжэ уулза… …кахын болон соёлой зорилго …татайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ …е элсүүлжэ байдаг. Эдэ бү… …ашаар тус сомоной колхозуу… …хүдөө ажахын продукци …абадаг боложо байна.

…оной нэгэдэхи кварталда 146 …абтаад, 139-ниинь гарзагүй… …үлжүүлэгдээ, 2873 хурьган …тэдэнэй 2846 толгойнь түл… …дээ, 100 хониноо 80 хурьган, …бүриhөө дунда зэргээр 16 пор… …о абтаба. I кварталай түсэб …эй Совет мяха абалгаар 180 …т, hүөөр—184 процент, тахяа… …дэгөөр—106 процент дүүргэ… …м. Мүн мүнгэ зөөри суглуулха …193 процент дүүргэжэ, соци… …культурна хэмжээ-ябуулга… …а саг болзортонь мүнгэ hомол… …атай болоhон байна. Тус со… …Совет мүн хоёрдохи квартал… …ажал хүдэлмэреэ hайнаар …han байна.

…эшэлэн Түнхэнэй аймагай Ту… …сомоной Совет (түрүүлэг… …нүхэр Занданов) ниитэ-эмхид… …хүдэлмэри нилээд hайжаруул… …гүрэнэй түсэб, даалгабари …хэ талаар hайн үрэ дүнгүү… …үйлаа. Илангаяа колхозой …н ажахые хүгжөөхэ асуудал… …харалаа ехээр табижа, шуха… …мжээнүүдые, хаhа саг соонь …г байна.

…зоной дунда эмхидхэлэй хү… …ри үргэнөөр ябуулжа, колхоз, …предприятиин ажал-ябуулга… …ээр нүлөөлдэг сомоной, сель… …оведүүд Кударын, Сэлэнгын …жанай болон бусад аймагууд… …бии.

…этэй хамта, республика дотор… …нютагай Соведүүдэй ажал… …га, илангаяа сельскэ, сомоной Соведүүдэй хүдэлмэриие бүхы дээрэнь абажа харабал, Соведүүдэй олохон гүйсэдкомууд бирагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Ажахын, соёл гэгээрэлэй шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө эдэбхитэй hайнаар тэмсэдэггүй, үргэн ниитэ ажалшадтай нягта холбоо барисаа байгуулжа шадаагүй, ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр табиhан Соведүүд үшөө олон. Энээндэ Мухаршэбэрэй аймагай Зандинай сомоной Совет жэшээ боложо үгэнэ. Соведүүдэй хүдэлмэриин гол шухала формонуудай нэгэн—сесси эндэ хаhа саг соогоо зарлагданагүй, хойшолуулашагүй асуудалнууд тэрээн дээрэ табигданагүй. Сомоной Соведэй гүйсэдком, мүн депутадууд hунгагшадайнгаа урда нэгэшье удэа тоосоодүй байна. Сомсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Кононов хүдэлмэреэ шэнээр хубилган табихын түлөө ямаршье үүсхэл, оролдолго гарганагүй.

Мүн сессинүүдээ саг болзор соонь, Конституцяар хараалагдаhан болзорто үнгэргэдэггүй, ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүй сомоной, сельскэ Соведүүд Яруунын, Хориин, Ахын, Байкало-Кударын аймагуудта бии. Ториин аймагай Улэгчэнэй сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Тугулдуров) бүришье hулаар хүдэлнэ. Соведэй баталан абаhан шиидхэбэринүүд бэелүүлэгдэнэгүй, саг үргэлжын комиссинуудшье муугаар хүдэлнэ. Тус сомоной колхозуудай зарим hалбаринууд гээгдэлдэ оронхой. Гадна, тэндэхи эмхи зургаанууд мүн лэ хангалтагүйгөөр ажаллана. Эгээл иимэрхүү дутагдалнууд нютагай бусадшье олохон Соведүүдэй ажал-ябуулгада үзэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленум, партиин обкомой IV пленум нютагуудтахи партийна болон советскэ органуудай бүхы ажал-ябуулгые шэнэдхэн hайжаруулха зорилго табиhан байна. Ушар иимэhээ ажахын, культурна байгуулалтын бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нютагай Соведүүдэй, түбхын түрүүндэ сельскэ, сомоной Соведүүдэй үүргэ, харюусалгань эрид дээшэлүүлэгдэхэ ёhотой.

Соведүүдэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд дары усадхагдаха, hунгагшадтай тэдэнэй холбоо барисаан бэхижүүлэгдэхэ, Конституцяар хараалагдаhан бүхы дүримүүдые наринаар сахиха эрилтэнүүд заатагүй дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Нютагай Соведүүд гээшэ бүхы түрүү юумые дэмжэхэ, хүдөө ажахын, наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые колхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй. Энээнтэй хамта соёл сурталай хүдэлмэриие hайжаруулха, ажахын болон соёл культурын талаар республикын үмэнэ табигдаад байhан шухала зорилго амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые зоригжуулха, тэдэнэй эдэбхи хэшээлые толгойлхо үүргэтэй. Энэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула Соведүүд ажалаа эрид hайжаруулха зорилготой.

Республикын колхозуудта hү haалга тухай

1958 оной августын 10-най мэдээн

Аймаг	1957 оной энэ үеынхитэй сасуулхада hү haалгын дээшэлhэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриhөө haаргдаhан hүн (килограммаар)		
		августын 1-дэхи 10 хоногто		1958 оной июлиин 3-дахи 10 хоногто
		1958 ондо	1957 ондо	
Баргажанай	100	53	53	53
Б.-Кударын	106,1	66	65	47
Бичурын	86,5	45	57	40
Зэдын	89,1	48	67	46
Яруунын	85,9	48	57	57
Заиграйн	71,3	38	56	53
Закаменай	110,6	38	33	36
Иволгын	109,9	48	45	48
Кабанскын	105,4	71	65	73
Хэжэнгын	79,8	43	52	41
Кударын	98,9	58	58	56
Курумканай	101,8	49	49	45
Кяхтын	94,5	51	56	48
Мухаршэбэрэй	92,8	48	53	42
Прибайкальска	93,1	66	72	70
Сэлэнгын	86,8	48	58	51
Тарбагатайн	83,3	39	51	33
Ториин	96,1	41	43	49
Түнхэнэй	102,2	50	47	55
Хориин	76,9	42	56	43
Баунтын	100	39	39	40
Ахын	100	11	11	20
Хойто-Байгалай	100	37	37	24

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫН ЯБАСЫЕ ҺУЛАДХАНГҮЙ, ТАРЯА ХУРЯАЛГАЯА ЭРШЭМТЭЙГЭЭР ЯБУУЛАЯ!

2—2,5 нормо дүүргэнэ

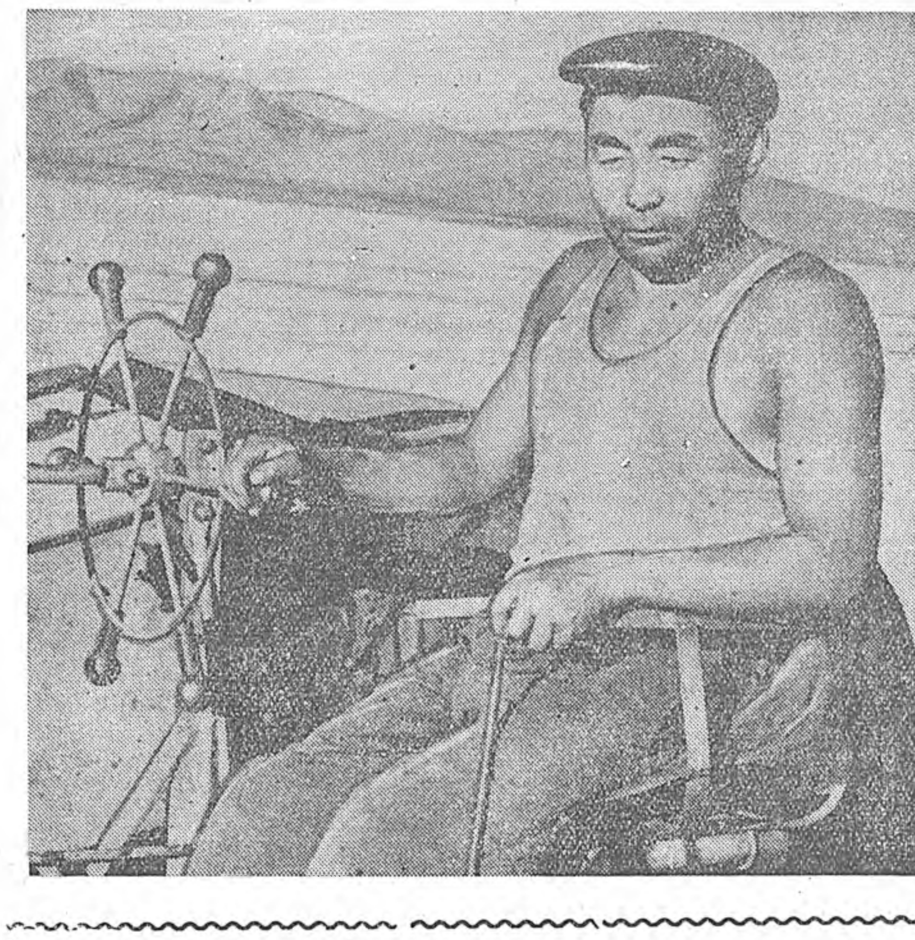

Дарсаг ара гэжэ газарта Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор Доржи Улахановай лафетнэ жатка таряа хадажа байна. Энэ агрегат hүүлэй үдэрнүүдтэ 250 гектар шахуу шэниисэ хадаад, үдэр бүри ажалайнгаа бүтээсэ нэмээнэ. Нүхэр Улахановтай хамта лафетнэ жаткын машинист Б. Цыдыпов, тракторист Б. Яглинов ажаллана. Эдэнэр нормоёо 2—2,5 дахин дүүргэжэ, үдэртөө 40—45 гектар таряа хадана.

Нүхэр Улаханов үнгэрэгшэ жэлдэ лафетнэ жаткаар 900 гектар таряа хадажа, комбайнаар 400 гектар суглуулжа сохиhон байха юм.

Хуряалгын урда болоhон аймагай механизаторнуудай суглаан дээрэ 800 гектар таряа лафетнэ жаткаар 20 үдэрэй туршада хадахаб, 40 гектарта таряа суглуулан сохихоб гэжэ Доржи Улаханов уялга абаа hэн. Тэрэнээ урагшатайгаар бэелүүлжэ байна.

Таряа амяарлан хуряалга дээрэ ехэ амжалта туйлаhанайнь түлөө нүхэр Улахановые республикын Министрнүүдэй Совет амаршалаад, 500 түхэригөөр hаяхан шагнаба.

Мүн энэ колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын лафетнэ жаткын машинист Санжи Цыренов Гүжэртэ гэжэ нютагта 200 гаран гектар таряа хадаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд ургасаяа богони болзорто, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряахын түлөө унаhан малгайгаа абангүй оролдожо байна.

Б. Алексеевэй фототекст.

Мүрысэн ажаллана

Энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие богони болзорто, hайнаар дүүргэжэ, адуу малдаа бүдүүн, шэмэтэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэхын тулада Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин правлени болон партийна организаци үбhэшэдэйнгөө дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхээ hэн. Мүрысөөнэйнь дүн 10 хоноод лэ гаргагдажа, эндэ илаhан бригадада дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар, хоёрдохи hуури эзэлhэн бригадада мүнгэн шан үгтэнэ. Тэрэшэлэн үбhэ ехээр, шанар hайнтайгаар хуряажа абаhан түрүү звенодо дамжуулгын Улаан тугхан, удаадахи hууринуудые эзэлhэн 5 звенонуудта мүнгэн шангууд барюулагдана.

Тээсгэн колхозой правлени, партийна организаци үбhэшэдэй мүрысөөнэй 10 үдэрэй дүн гаргажа, үбhэ тэжээл ехээр бэлдэhэн хонин ажалай үбhэшэдэй 1-дэхи бригадада (бригадирынь нүхэр Р. Будаев) дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Хоёрдохи hуури эзэлhэн 2-дохи комплексно бригадынхид (бригадирынь нүхэр Б. Будаев) мүнгэн шан абаа. Звенонуудай дундаhаа үбгэн колхозник М. Раднаевай хүтэлбэрилдэг звеногойхид түрүү hуури эзэлжэ, дамжуулгын тугханда хүртөө. Нүхэр Б. Базаровай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай звено, мүн Д. Дондуков, Д. Буянтуев, З. Нимаев гэгшэдэй звенонуудта мүнгэн шан барюулагдаба. Колхоз бүхыдөө 36 мянга 500 шахуу центнер үбhэ хуряажа абаа. Тиихэдэ колхоз дотороо нэгэ hарын түрүүшын 10 хоногто 13 мянга 500-гаад центнер үбhэн бэлдэгдэжэ, 2-дохи арбан хоногой түрүүшын 5 үдэр соо 8 мянга гаран центнер үбhэн хуряагдаа.

Р. Цыренов.

Мэргэжэлтын зүбшэл

ХАЙШАН ГЭЖЭ ЗАГУУН ЗҮБӨӨР ТАТАХАБ

Колхоз, совхозуудта тарянай ургасые амяарлан хуряалгада машина, техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр, нэгэшье hаадгүйгөөр хүдэлгэхын, ороохо таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр абахын тулада, тарянайнгаа газар уридшалан hайнаар, углуу булангыень сэхэлхэ, трактор, лафетнэ жаткын ябаха харгы гаргажа үгэхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай.

Тиимэhээ эдеэшэhэн таряае лафетнэ жаткаар хадахынгаа урда бүхы газараа hайса шалгажа, хаанаhаань эхилжэ хадахаб, тэрэнэйнгээ хаагуурнь хэр ехээр загуун татахаб, али бүхыдэнь тойруулжа хадаха гү гэжэ уридшалан тодорхойлхо, зүбшэхэ шухала.

Тиимэhээ газар бүхэнэйнь ехэ үргэн, тэгшэ таряалангай ургасые амяарлан хуряахадаа, түрүүн тэрээнээ дундуурынь «С-4» комбайнаар хоёр дахин ябажа, забhар, сэхэ загуун гаргажа үгэдэг гээшэ.

Мүн багашаг аад, тэбхэр газарай тарянай ургасые загуун гаргангүйгөөр, лафетнэ жаткаар бүхыдэнь тойруулан хададаг байха юм. Тиигэжэ хадаhан таряае подборщигоор, илангаяа «С-6» томо комбайнаар суглуулжа хуряахань бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, хадагдаhан валынь ехэ годируу байдаг дээрэhээ, агрегат оло дахин эрьелдэхэ, тойроходоо, комбайнайнь элдэб часть, деталь ходо эбдэрдэг байна.

Тиимэhээ газар бүхэнэйнь ехэ бага, налуу тэгшые хараада абажа, ургасыень ямар загуун хэжэ хадахаяа эртээнhээ тодорхойлхо болоно. Тарянай газарта «С-4» комбайнаар загуун гаргахадаа, тэрэнээ заабол сэхээр хоёр тээгээ адлирхуу байхаар татаха хэрэгтэй. Гадна, эгээл ута гол загуунаа хахалhан газарайнгаа шэг руу таташада, трактор, комбайндашье хүнгэн байха бшуу. Теэд тарянайнгаа ургасын зуруудай хайшаа шэгтэйень харалсажа, лафетнэ жаткаяа зуруудынь хүндэлөөшэнь ябуулжа хадахада таарамжатай. Юуб гэхэдэ, жаткаар хадаhан тарян зурууд дээрээ хүндэлөөшөө, хуу нэгэ тээшээ хаягдахадаа, hолоомынгоо узуурта унадаггүй ха юм. Тэрэшэлэн загуунаа сэхээр татахын тулада, тарянай газарай нэгэ талаhаань, нүгөө үзүүртэнь харагдажа байхаар утахан модо хадхаад, комбайнаа ябуулхада зохистой.

Тарянай ургасада загуун гаргахадаа мүн «ЖН-4» маркын навесной жатка гү, али «КВМ-5» тусхай косилко хэрэглэжэ болохо. Хэрбээ тарянай газарай ой модондо, уhа мүрэндэ дүтэ hаань, захаарнь трактор, машинын hаадгүй ябахаар үргэн забhар гаргаха хэрэгтэй. Жэшээнь, хадаhан валын «С-4» комбайнаар суглуулагдаха hаань, 8 метр мүр гаргажа үгэхэ, «С-6» комбайнда 12 метрhээ нарин бэшэ зай гаргажа үгэхэ шухала.

М. Петров, республикын Хүдөө ажахын министерствын инженер-механик.

Эмхигүй ажалай хойшолонгууд

Үбhэ хуряалгын хүдэлмэри эхилhээр нилээд олон хоног үнгэрөө. Гэбэшье Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозойхид үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие угаа ехээр унжагайруулжа, аали нобшоор ябуулна. Энэ колхоз байгша ондо хамта 1100 га сабшажа, 8800 центнер үбhэ бэлдэхэ түсэбтэй аад, мүнөө оройдоол 500-гаад гектар сабшажа, 1300 центнер үбhэ хуряагаад байнхай. Мүн силос даралга, набшаhата тэжээл бэлэдхэлгэшье урагшаа ябанагүй. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхыдөө 120 хүн хүдэлхэ байhан аад, миил 80 хүн ажаллана. Эндэ ажалай жаяг заршам тон hула, үбhэшэдэй отогто нэгэшье хүн байрлана гүй, үдэр бүри хэдэн модо гэртээ ошожо хоноод, үглөөгүүр ажалдаа 9—10 часта гаража, үдэшэ 6—7 часта, наранай дээрэ байхада гэртээ бусашадаг заншалтай. Үбhэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөншье эмхидхэгдэнэгүй, ажалай бүтээсын дүнгүүд гаргагданагүй. Тус колхоздо хабаатай Хэжэнгын РТС-эйхид 600 га газарта машина, техникээрээ үбhэ сабшажа үгэхэ ёhотой аад, оройдоол 40 га сабшаад, hанаагаа амаршоо.

Колхозойхид үнгэрhэн жэлдэ малдаа тэжээл муугаар бэлдэhэнhээ боложо, адуу малаа ехээр тураахан, олоор үхүүлhэн, гарзалуулhан байна. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Михайлов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Машанов урда жэлэйнгээ алдуу дутуунаа тобшолол хээгүй, юу божо байна гээшэб.

А. Аюржанаев.

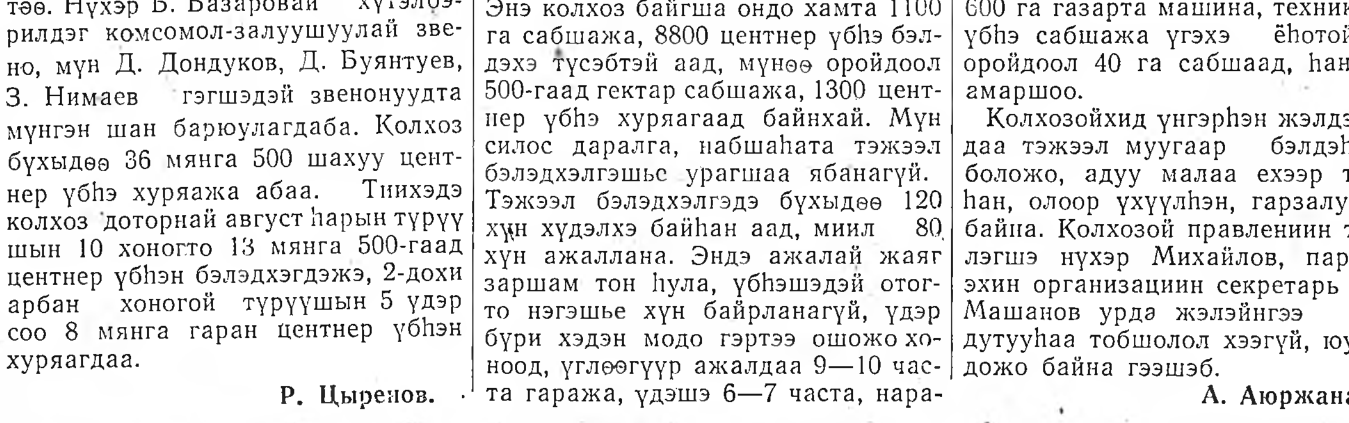

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозойхид наран сэсэгээр силос даража байна.

Л. Хайдуровай фото.

Н. С. ХРУЩЕВОЙ СМОЛЕНСКДЭ БАЙҺАН ТУХАЙ

СМОЛЕНСК, августын 14. (ТАСС). Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндэ тушааха хэрэгтэ амжалта туйлаhанайнгаа түлөө Смоленскэ областиин хүдөө ажахын олон түрүүшүүл, партийна, советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд правительствын зүгhөө шагнагдаа юм. Августын 14-дэ Соведүүдэй байшангай бага зал соо эдэ хүнүүдтэ шагнал барюулагдаа.

КПСС-эй КЦ-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Ленинэй орден болон «Хадуур ба балта» гэhэн алтан медаль Социалистическэ Ажалай 11 Геройнуудта барюулаа. Тэдэнэй дунда hаалишад, колхозой түрүүлэгшэ, партиин райкомой нэгэдэхи секретарь бии.

Мүн олон хүнүүд Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

Нүхэр Н. С. Хрущев шагнагдагшадые амаршалаад, саашадаа ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Мүн тэрэ үдэртөө нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй обкомдо партиин райкомуудай секретарьнуудтай, райгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэртэй уулзажа, хүдөө ажахын хүтэлбэриие hайжаруулха талаар тодорхой зорилгонуудые тэдэнэй үмэнэ табиhан байна.

Үдын хойно Н. С. Хрущев Москва мордоо. Соведүүдэй байшангай хажууда, үйлсэнүүдтэ городой олон ажалшад сугларжа, Советскэ правительствын толгойлогшые халуунаар үдэшөө.

* * *

Августын 14-нэй үдэшэлэн Н. С. Хрущев Москва бусажа ерээ.

К. Е. Ворошилов Бельгидэ айлшалжа байна

АНТВЕРПЕН, августын 13. **(ТАСС-эй тусхай корр.)** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябалсаhан хүнүүд августын 13-най үдын хойно Бельгиин эгээл ехэ порт болохо Антверпен ошожо ерэбэ.

Советскэ айлшад Антверпенэй бургомистр Крайбексын эмхидхэhэн уулзалгада хабаадаад, городой портын барилгануудые хараа.

БРЮССЕЛЬ, августын 14. **(ТАСС-эй корр. Четвериков).** Августын 13-най үдэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов болон Бельгиин хатан хаан Елизавета гэгшэд ССР Союзай гүрэнэй симфоническа оркестрын концерт хараа. СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр М. Д. Ковригина, СССР-эй Культурын министрын нэгэдэхи орлогшо С. В. Кафтанов, Бельгидэ байдаг СССР-эй элшэн сайд В. И. Авилов, тэрэшэлэн хатан хаанай дахуулшад концертдэ байлсаа.

2 мянган хүниие багтаадаг айхабтар томо залда зон дүүрэн байба. К. Е. Ворошилов, хатан хаан Елизавета болон тэдээнтэй хамта ябалсаhан хүнүүдэй королиин ложодо харагдахада, тэндэ байhан бүхы хүнүүд хүл дээрээ бодожо, тэдэниие амаршалаа. Советскэ Союз Бельги хоёрой гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

ССР Союзай гүрэнэй симфоническа оркестр Д. Шостаковичын «Һайндэрэй увертюра», «1905 он» гэhэн 11-дэхи симфониие, тэрэшэлэн оркестртэй фортепьянын гүйсэдхэхэ № 2 концертые гайхамшаг hайханаар наадаhан байна.

Һүүлээрнь концерт хараhан бүхы хүнүүд нэрьемэ шангаар альгаа ташажа, К. Е. Ворошилов хатан хаан Елизавета хоёрой hууhан ложо руу хандажа хүл дээрээ бодобо. К. Е. Ворошилов хатан хаан хоёр мүн лэ hууриhаа бодожо, залай амаршалгада харюусан альгаа ташана.

Концертын hүүлээр К. Е. Ворошилов хатан хаан Елизавета хоёр советскэ хүгжэмшэдые урижа, hайхан концерт харуулбат гэжэ амаршалаа.

БРЮССЕЛЬ, августын 14. (ТАСС). Августын 14-нэй үглөөгүүр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябаhан хүнүүд Брюссельhээ 16 километртэ байдаг Уиларт городто ошожо ерээ.

Городой бургомистр Фондер Фарен, муниципальна соведэй гэшүүд советскэ айлшадые городой ратушын хажууда угтажа байба. Айлшад ратушын зал соо орожо, тэндэ уулзалга болоо. Советскэ Союзhаа ерэhэн үндэр тушаалта айлшаниие өөрынгөө город соо харахадаа сэдьхэлни ехээр баясана гэжэ бургомистр К. Е. Ворошиловта хандан хэлэбэ. Удаань К. Е. Ворошиловта нэгэ томо корзина виноград бэлэглэгдэбэ.

Советскэ Союзай таряашадай, үрэ жэмэс ургуулагшадай зүгhөө Бельгиин таряашадта, үрэ жэмэс ургуулагшадта мэндэ хүргэнэб гэжэ К. Е. Ворошилов харюугайнгаа үгэ соо хэлэнэ.

Һүүлээрнь К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябалсагшад Брюссель бусажа, Голланди, Финлянди, Великобритани болон Италиин павильонуудые хараа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүдэлмэреэ һуладханагүйбди

Манай «Искра» колхоз (Түнхэн) ниитынгээ малда шэмэтэ тэжээл бэлэдхэжэ үргэлжэлһөөр. Һүүлэй мэдээгээр, үбһэ хуряалга дээрэ гурбадахи комплексно бригада (бригадирынь нүхэр Шагдуров) түрүүлжэ ябана. Эндэ ажалай эмхидхэл һайнаар табигданхай. Группарторг нүхэр Цыбиковэй хүтэлбэреэр үбһэшэдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Коммунистнуудай үүсхэлээр саг үргэлжэ һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ, ханын газетэ болон «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдана.

Тус бригадынхидай ажал хүдэлмэридэ Моондо нютагай коммунистнууд (парторганизациин секретарь нүхэр Мешков) эдэбхитэйгээр туһална. Тэдэнэй үүсхэлээр һүүлэй үедэ үбһэ хуряалгаар дүрбэ дахин воскреснигүүд эмхидхэгдэжэ, 115 тонно силос дарагдаа, 10 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээ. Эдэнэрэй жэшээтэ ажалыень тэмдэглэжэ, колхозой правлени, парторганизаци тэдэнэрые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадахаһаа гадна Моондынхид колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ болон агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Коммунистнууд дотоодын, гадаадын байдал тухай асуудалаар һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

С. Андыков,
парторганизациин секретарь.

Залуу агитатор

ВЛКСМ-эй гэшүүн Максим Будаев энэ жэл дунда һургуулиин арбадахи класс дүүргэжэ болбосоролой аттестат абаад, түрэл колхоздоо хүдэлмэрилхээ ерэһэн юм. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин эхилхэтэй шахуу Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой (Хэжэнгэ) правлени нүхэр Будаевые бригадын тоо бүридхэлшөөр томилһон байна. Тиихэдэ партийна организаци тэрээндэ агитаторай даалгабари үгөө.

Энэ уялгаяа Максим Будаев үнэн сэхээр дүүргэжэ үбһэшэдэй дунда саг үргэлжэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг. Тиигэжэ нүхэр Будаев колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой.

И. Иванов.

Ажахыгаа улам хүгжөөхын түлөө

Байгша оной июньдэ болоһон партиин ЦК-гэй Пленум ороной хүдөө ажахые саашаданъ хүгжөөхэ талаар шэнэ зорилгонуудые табиһан байна. Тус Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө Кабанскын аймагай колхознигууд, механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон бүхы ажалшадай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэржэ, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр абадаг болохын, ажабайдалаа бүри түргөөр һайжаруулхын түлөө эршэмтэй тэмсэл эхилбэ. Һая боложо үнгэрһэн партиин Кабанскын айкомой пленумдэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэдээ, аймагай хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар ямар амжалтануудай туйлагдаһаниие тэмдэглээд, саашанхи зорилгонууд тухайгаа хэлсэһэн байна. Һүүлэй 3—4 жэлэй туршада аймаг дотор таряанай ургаса 3200 центнерээр, ниитын малһаа һү һаалга—1900 центнерээр, мяха абалга 2900 центнерээр дээшэлээ. Колхозуудай өөһэдынь олзо доход, мүн гүрэндэ хүдөө ажахын элдэб продуктнуудые тушаалга болон худалдалга ехэ болонхой. Жэшээнь, «Восход» гэжэ колхоз абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, байгша оной долоон һарын турша соо һаамхай үнеэн бүриһөө 1850 литр һү һаагаа. Энэнь эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 83-аад центнер болоно. Иигэжэ үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада һү абалга 1,4 дахин ехэ болоо. Тиихэдэ гүрэндэ һү тушааха, худалдаха жэлэй түсэб 219 процент дүүргэгдэнхэй. Ниитын малые һайнаар, зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалха хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд саг үргэлжэ анхаралаа табижа байдаг. Тиимэһээнь колхоздо үнеэдэй һубайрха ябадал усадхагдажа, түл абалга нилээд һайжараа. Энэ колхоз байгша оной түрүүшын хахадай дүнгөөр республика дотор дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Тус болон бусад колхозуудай һайн дүнгүүд аймагай колхозуудай ажахыгаа хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлажа байһаниие, мүн КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые гүйсэд бэелүүлхэ арга боломжотой байһаниие үшөө дахин гэршэлнэ гэжэ пленум дээрэ элидхэл хэһэн КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр И. Н. Мирошниченко тэмдэглэбэ.

Гэхэтэй хамта аймагай ажахыда дутуу дунданууд бии. Жэшээлхэдэ, аймагта һүн, тоһон, мяхан, нооһон үшөө багаар абтана. Энээн тушаа Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай партийна организацинууд һаналаа һулаар табина.

Мүнөө жэл эндэ үбһэ ногооной ургаса яһала һайн. Тиимэһээ ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые эрхим шанартайгаар, саг болзор сооны үнгэргэжэ, орооһо таряа хуряалгые эмхитэйгээр ябуулха шухала болоно. Ленинэй, Кировэй, Чкаловай нэрэмжэтэ, мүн бусад колхозуудаар таряанай һайн ургаса ургаа. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд орооһо таряагаа агротехническэ болзор соо, амяарлан хуряаха түрүү арга үргэнөөр хэрэглэн хуряан абахаһаа гадна, гүрэндэ орооһо худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ бүхы арга боломжотой. Теэд энэ шухала хэрэгтэ нэн түрүүн аймагай гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекци горьтойхон анхарал хандуулха уялгатай. Иимэ ехэ удхашанартай ажахын-политическэ кампаниин эхилээд байхада, соёл культурын болон ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл һайжаруулагдахань гэжэ һанахаар байгаа. Теэд энэ хүдэлмэри үшөөл муугаар ябуулагдана. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудай дунда лекци, элидхэл үсөөн уншагдана, кино үни удаан саг соо харуулагданагүй. Ниитэ-политическэ, соёлой хүдэлмэридэ аймагай интеллигенци һулаар хабаадана. Ойлгууламжын хүдэлмэриин зарим колхозуудта һулаар ябуулагдаһанһаа боложо, ажалай журам эбдэхэ ябадал үзэгдэнэ.

Мүнөө ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэтэй хамта ороохо таряа хуряалгын эхилжэ байхада ойлгууламжын хүдэлмэриие нэн түрүүн механизаторнууд болон колхознигуудай дунда һайжаруулха гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго болоно гэжэ КПСС-эй айкомой пленум зааба.

Мүнөө республика доторнай хаа хаанагүй гурбан жэлэй соёлой добтолго үргэнөөр эхилээ. Тиимэһээ хүдөөгэй тосхон нютагуудые болбосон түхэлтэй болгохо, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэй.

М. Николаев.

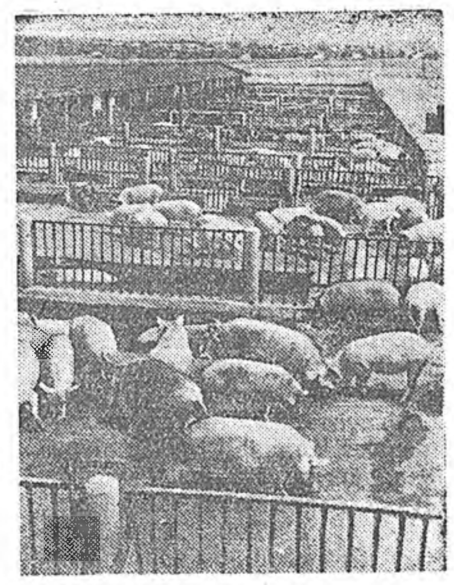

Молдавска ССР. Теленешскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлдэ эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ 100 центнерһээ бага бэшэ мяха абаха уялгатай. Мүнөө фермэнүүдтэнь 1700 гаран гахай бии. Колхоз һара бүри 60—70 гахай тус бүридөө 100 килограмм гаран шэгнүүртэйгээр тушаана. Шахахын тулада тус бүридөө 600 толгой гахайн байха зунай 2 байра баригдаа. **Зураг дээрэ:** Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайнуудай шахагдажа байһан газар. **ТАСС-эй фотохронико.**

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо

ҺОНИРХОЛТОЙ КОНЦЕРТ

Гусиноозерск городой Культурын ордоной уранһайханай бүлгэмдэ хабаадагшад колхозой үбһэ хуряалгын бригадануудаар ябажа, концерт харуулба.

Бүлгэмые хүтэлбэрилэгшэ Т. С. Сироткина ород хатар болон шог зугаа дуунуудые дуулажа, колхознигуудые ехэ һонирхуулаа. Мүн баянист В. К. Вячеславцев ород классическа хүгжэм ехэ бэрхээр гүйсэдхэһэн байна.

Үбһэшэд уранһайханай энэ коллективтэ баясхалан хүргөөд, хойшодоо ходо ерэжэ, һонирхолтой концерт харуулжа байхыень хүсэбэ.

Бүлгэмдэ хабаадагшад ерэһэн үдэртөө үдын эдеэлгэн болотор колхозой гурбадахи бригадын үбһэ хуряалгада туһалһан байна.

ХАЖУУР ДАБТАХЫН ХАЖУУГААР...

Колхозой үбһэ хуряалгын гурбадахи бригадада ажаллажа байһан Даба Цыреторов бригадынгаа гар хажууршадай хажуур дабтахаһаа гадна, бусад ажалда ябажа, үдэрэйнгөө даалгабариие 110—120 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗАЛУУ ҺААЛИШАН

Бүхэн голой урда бэедэ колхозой комсомол-залуушуулай үүлтэртэ үнеэдэй һүнэй фермэ бии юм. Тэрэ фермэдэ һаалишан боложо энэ жэлдэ ерэһэн Владимир Гомбоев 11 һаамхай үнеэ тушаажа абаһан байна.

Энэ һаалишан байгша оной үнгэрһэн долоон һарын дүнгөөр һаамхай үнеэн бүриһөө 1429 литр һү һаажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа.

Сэлэнгэ. **Б. Халзанов.**

Республикын үйлэдбэрилгын хүс... хүгжөөхэ тухай зүблөөн дүүрэ...

Августын 14-дэ хүдөө ажахын секци хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

Уһалагдадаг газарай талмайе ехэдхэхэ тухай хэмжээ-ябуулгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула колхоз, совхозуудта уһалууриин гүрэнэй ехэ, мүн нютагай багануудшье уһалууриин системэнүүдые бариха хэрэгтэй болоно. Энээниие бэелүүлхын зорилгоор тусгаар техникээр хангагдаһан зональна машинно-мелиоративна станцинуудые бии болгохо шухала гэжэ «Росгипроводхозой» экспедициин главна инженер нүхэр **Гундаров** тэмдэглэбэ.

Зооветинститудай багша, хүдөө ажахын наукануудай кандидат нүхэр **Рампилова** хүдөө ажахын ургамалнуудай үндэр баян ургаса абаха хэрэгтэ уһалууриин ехэ удхашанартай байһаниие тусгаарлан тэмдэглээ. Уһалууриие зүбөөр эмхидхэжэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай, хадалан сабшалангай ургасые дээшэлүүлхын тула һүүлэй жэлнүүдтэ горьтой юумэн хэгдэһэн байна. Гэбэшье, хадалан таряалангые уһалха техникэ тодорхой һайнаар элирүүлэгдээгүй, нютаг нютагай эрхэ байдалые хараадаа абан, хадалан таряалан уһалха саг болзор, хэмжээн хүсэд тодорхойлогдоогүй байһаар гэжэ нүхэр Рампилова үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Газар таряалан уһалха талаар Онохойн мелиоративна станциин научна хүдэлмэрилэгшэд туршалгын горьтой шэнжэлхы хүдэлмэри ябуулжа, зарим тэды дүй дүршэлтэй болоһон байна. Зүгөөр энэ дүй дүршэлынь бодото ажахы дээрэ хэрэглэгдээгүй байһаар.

Мүнөө хадалан таряалангые агротехническэ заабариин ёһоор, хаһа саг соонь зүбөөр уһалжа, үндэр ургаса абахын тула бодото хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхээр саг болоо. Уһалагдадаг газарые ехэдхэхын зорилгоор холын хойто аймагуудай эрхэ байдалые шэнжэлэн тодорхойлхо хүдэлмэри комплексно научно-шэнжэлэлгын институт эрхилхэ зэргэтэй гэжэ нүхэр Рампилова хэлэбэ.

Тус зүблөөнэй хүдөө ажахын секци хүдөө ажахые оньһожоруулха асуудалда анхаралаа хандуулаагүй гэжэ зооветинститудай багша, техническэ наукануудай кандидат нүхэр **Нурминский** хэлэбэ. Һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ гэһэн зорилго бэелүүлхын тула энэ шухала асуудалые заатагүй шиидхэхэ ушартайбди. Наада захыень абажа хэлэхэдэ, торф, наг шэбхэ малтаха, ашаха хүдэлмэри оньһожоруулагдаадүй байна бшуу. Тиигээдшье, манай республикын нютаг нютагуудай эрхэ байдалые хараадаа абажа, элдэб машина, сенокосилкануудые тааруулан хэрэглэхэ шухала байна. Мүн газарые модо шулуун, бургааһанһаань сэбэрлэхэ, машинанууд дутамаг, шулууень түүхэ тусхай машинанууд үгы байһаар шахуу. Гадна мал ажал дээрэ оньһожоруулагдаагүй хүдэлмэри үшөөл олон байһаар. Эдэ бүгэдэ асуудалнуудые бодото дээрэнь шиидхэхын тула научно-шэнжэлэлгын түбэй институдуудай урда эрилтэ табиха зэргэтэй г... Нурминский хэлэһэн бай...

Зооветинститудай дирек... дөө ажахын науканууда... нүхэр **Барнаков,** биологи... кануудай кандидат нүхэр... **вагай** элидхэл тушаа тог... Республикын газарай ех... бинь хара хүрьһэтэй ба... согсолол үнэншэмөөр үнд... римтагүй гэжэ нүхэр Бар... лэбэ. Энэ асуудалые дахи... шэнжэлэн үзөөд, республи... най хэды янзын хүрьһэн... шэб, тэрэнэйнь хэды хүб... хүрьһэтэйб гэхэ мэтые то... шухала.

Институт хадаа хүрьһэ... хэ ябадалтай тэмсэхэ, ... уридшалан болюулха туха... научна шэнжэлхы ... ябуулха зорилготой гээд... Барнаков үгэеэ дүүргээ.

КПСС-эй Ториин айком... тарь нүхэр **Баранов,** Хори... зой главна агроном нүхэр... **ский,** БурАССР-эй Минис... Совэдэй түрүүлэгшын орл... хэр **Желтый** гэгшэд хадала... лангай газар үргэдхэхэ, ... дээшэлүүлхэ, уһалагдадаг... улам ехэдхэхэ тухайда тог...

Хүдөө ажахын секциин ... ридэ хабаадагшад дэлгэр... золюци батала абаад, үд... хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Мүн ниитэ-экономическа... хүдэлмэреэ дүүргэжэ, тус... люци батала абаба.

Үдын хойно республикын ... бэрилгын хүсые хүгжөөхэ... зүблөөнэй түгэсхэлэй засе... лобо.

Секцинүүдэй хүтэлбэр... зүблөөнэй үедэ ямар хүд... хэгдэһэн, ямар шиидхэбэ... гаргагдаһан тухай тобшо ... хээ.

Геолого-минерологиин се... гаран эрдэмтэд, мэргэжэ... баадажа, элдэб асууда... тэндэ 13 элидхэл хэгдэб... ажахын секциин хүдэлмэр... тадаа 100 хүн хабаадаба. ... до эрдэмтэд, хүдөө ажахы... жэлтэд, партийна, советск... мэрилэгшэд, колхозой түр... нэр ороно. Тус секцидэ 17 ... хэгдэһэн байна. Мүн нии... мическа секцидэ 100 гаран ... баадаад, 23 элидхэл, энер... болон горно промышленност... цидэ 50 эрдэмтэд, мэргэжэ... баадажа, 10 элидхэл хэгдэ...

СССР-эй Науканууда... миин гэшүүн-корреспондент ... **Некрасов** түгэсхэлэй засе... рэ зүблөөнэй хүдэлмэриин ... хай һонирхолтой үгэ хэлэ...

КПСС-эй обкомой нэгэ... ретарь А. У. Хахалов респ... үйлэдбэрилгын хүсые хүгж... лөөндэ хабаадаһан эрдэмтэ... жэлтэдтэ халуун баярые ... тус зүблөөнэй удха шанар... ажахыгаа саашаданъ хурда... нөөр хүгжөөхэ талаар ямар... гонуудай табигдажа байһа... дорхойлбо.

Республикын үйлэдбэрил... сые хүгжөөхэ тухай зүблө... баадагшад тусхай резолю... лан абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой партийна организацийн секретарь М. Гармаев 4-дэхи отделениин хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

А. Бадаевай фото.

ГҮРЭН ТУХАЙ МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ ҺУРГААЛЫЕ ХАЗАГАЙРУУЛГАТАЙ ТЭМСЭХЭ

Ямаршье асуудалда орходоо үлүүгээр гүрэн тухай асуудалда общественн элдэб ангинууд анхаралаа хандуулдаг, һаналаа табидаг юм. Буржуазна наукын энэ асуудалые хүнэй ойлгошогүйгөөр бусайданги болгоһониинь дэмы бэшэ ха юм. Гүрэн тухай буржуазна һургаал ажалшадые дарлаха, мүлжэхэ ябадалда зорюулагданхай.

Марксын һургаалые «заһад» гээд һэдэнэнэйнь түлөө, ямаршье ангида «адли һайнаар» хандадаг хэбэртэйгээр буржуазна гүрэниие магтажа харуулхаяа оролдоһонойнь түлөө «Гүрэн болон революци» гэжэ сэсэн мэргэн зохёол дотороо Владимир Ильич Ленин буржуазна болон жэжэ буржуазна суртал номнолшодые тэсэшэгүй хатуугаар шүүмжэлһэн байха юм.

Ленин марксизмые худалшалан муушалагшадые балшыса элирхэйлхэ зуураа, гүрэн гээшэмнай ангиин эбсэшэгүй зүрилдөөнэй боложо байһанай үрэ, али нэгэн ангиин эзэрхэлгын зэбсэг мүн юм гэжэ тэмдэглээ һэн. Баяд ноёдой гүрэн хадаа мүлжүүлэгшэ олонхидые мүлжэгшэ үсөөнхидэй дарлажа байха эрхыень хамгаалан батадхадаг байна. Социалистическэ революциин боложо байхада буржуазна гүрэнэй машиные бута сохин һалгаалгын зайлашагүй шухала байһан тухай марксизмын шухала тобшололые баларуулан нюуха гэһэн Каутскиие Ленин шангаар шүүмжэлдэг байһан юм.

Буржуазна гүрэн гээшэмнай «ямаршье ангиие үмөөрдэггүй, алиндаһшье адли хандадаг юм» гэжэ хэлсэдэг байһан, Ленинэй балшыса элишэлэн сохиһон, буржуазна суртал номнолшодой болон хоёрдохи Интернационалай ревизионистнуудай хараа бодомжые мүнөө үеын ревизионизм дахин һэргээжэ, урдаа баридаг болоһон байна. Энэнь Югославиин коммунистнуудай союзай программада эли тодоор харагдана. Буржуазна гүрэн, буржуазна гүрэнэй аппарат экономическа горьтой ехэ уялгануудые бэедээ даажа абадаг, бэеэ даанхай экономическа базатай болодог гэжэ, «обществые мэдэлдээ абажа, хүрэнгэтэнэйшье, хүдэлмэришэн ангиинше үүргэ адляар хизаарлаха зан гаргадаг» гэхэшүүгээр тэрэ программа дотор баталан хэлэгдэдэг юм. Энэ хэлэгдэһэнэй зүб юумэниинь юун бэ гэхэдэ, үнэхөөрөөшье баяд ноёдой хуули засаг хүдэлмэришэн ангиин үүргые шадахал зэргээрээ хизаарладаг, тэрэ ангиие элдэб эсээр хашадаг хабшадаг, тэрэнэй эмхинүүдэй политическэ ажал-ябуулгада һаад хэдэг, хэдэн олон оронуудай коммунистическэ хүдэлөөнэй ажал-ябуулагшадые нюуса подпольедо намнажа оруулдаг байнал.

Хүрэнгэтэнэй эзэлдэг үүргые хизаарлаха оролдолгын бии хэбэртэйгээр Югославиин коммунистнуудай союзай программа дотор баталан хэлэгдэдэгыень абажа үзэхэ болоо һаа, тиимэ оролдолго оройдоошье үгы юм бшуу. Харин, тад һөөргэ, баяд ноёдой гүрэнэй аппарадые мэдэлдээ оруулһан, дуратайл хүсэлөө тэрээндэ баалан хүсэлдүүлжэ байдаг монополинуудай хизааргүй ехэ эрхэ, хүсэ шадалынь улам улам дээшэлжэ байна. Энээниие США, Англи болон империалистическэ бусад оронуудай политиканъ бүримүһэн баталан харуулна. Тэдэ гүрэнүүд монополинуудта ашаг олзотой ехээр зэбсэгжэлгын политика бэелүүлнэ, уласхоорондын байдалые улам хурсадуулха хараа баримталаа, дэлхэйн бүмбэрсэгэй элдэб хубида дайн сэрэгэй гуламта эмхидхэн бии болгоно.

Ревизионистнууд баяд ноёдой гүрэнэй ангиин мүлжэлгын шанар удхые балартуулха зуураа, социалистическэ гүрэниие элдэб эсээр муушалдаг, капитализмһаа социализмда дамжан оролгын гол шухала арга нүхэсэл бологшо социалистическэ революциин, пролетариадай диктатурын шухала хэрэгтэй байһые арсадаг юм. Пролетариадай диктатурын гүрэн үүсхэн зохёохы агууехэ үүргэтэй байха ёһотой юм, гэһэн марксизм-ленинизмын шухала һургаал Югославиин коммунистнуудай союзай программа дотор арсагдана. Социалистическэ гүрэн гээшэмнай «хойрог—хойшолон зантай юм, обществые мэдэлдээ абаад байһан «социальна хүсэн» болохо зорилготой юм» гэжэ тэдэнэр хэлсэдэг. «Гүрэнөө албан хойрог—оппортунис ёһоор хүтэлжэ байна», энэнь обществын үүсхэн зохёохы хүсэ шадалые, демократическа ёһоор хүтэлбэрилгые тушажа, һаад хэнэ гэһэн хэбэртэйгээр хэлэхэдээ, Югославиин ревизионистнууд манай партиие хардана, гүрдэнэ гээшэл. Социалистическэ гүрэндэ социализм байгуулгада даншье ехэ үүргэ олгогдоно, иимэ ехэ үүргэнь социалистическэ ниитын болон экономическа факторнуудай хүгжэлтэдэ нэгэтэл һаад хэжэ эхилхэ байха гээд, Югославиин коммунистнуудай союз тоолоно. Социалистическэ гүрэн тухай, ниитын шэнэ байгууламжа тэрэнэй байгуулха тушаань иимээр бодожо байха гээшэ марксизм-ленинизмдэ тон хоротой ябадал мүн.

Социалистическэ общество байгуулхада гүрэнэй үүргэнь үнэндөө ямар байна гээшэб?

Социалистическэ ажахын али нэгэн бэлэн формын үгы байхадань пролетарска революци болодог гэжэ марксизм-ленинизм һургадаг. Үйлэдбэриин хэрэгсэлдэ, үмсын эрхэтэй байлгада үндэһэлһэн капитализмын оршон байдалда үйлэдбэриин социалистическэ арга бии боложо шадахагүй юм. Тиимэһээ, хүдэлмэришэн анги политическэ хуули засагые гартаа абаад байхадаа мүлжэгшэдэй эсэргүүсэлгые нуга дарахын тула, үйлэдбэриин капиталистическэ аргые үгы хэхэ, социалистическэ арга байгуулхын тула, политическэ хуули засагаа тэрэ хэрэглэдэг байна. Эгээл энээн дээрэһээ, пролетариадай диктатура, социалистическэ гүрэн үүсхэн байгуулхы айхабтар ехэ үүргэтэй юм. Социализм болон коммунизм байгуулхын тула, гадаадын дайсадһаа оронoo хамгаалхын тула арадай мэдэлдэ байһан гол зэбсэгынь социалистическэ гүрэн мүн байха юм.

Социалистическэ гүрэн гээшэмнай хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай политическэ эмхи мүн. Манай орон дотор гүрэмнай ажалшадай депутадуудай Соведүүдээр дамжуулан оронойнгоо бүхы арад зониие нэгэдүүлдэг. Совет гүрэн политическэ засаг түрэ гартаа барижа байхадаа үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй эзэниинь байха зуураа, гэгээрэл болбосоролой, һуралсалай, эрдэм ухаанай тон дэлгэрэнгы системэтэй, хэблэлтэй, радиотой байха зуураа, зэбсэгтэ хүсэнүүдые мэдэлдээ барижа байха зуураа, коммунизмын байгуулалта; гадаадын дайсадһаа ороноо хамгаалха хэрэг эмхидхэдэг байна.

Хүгжэлтынгөө түрүүшын гол шатада ажалшадай үүсхэн зохёохы эдэбхи хэшээлдэ түшэглэн Совет гүрэн Коммунистическэ партиин ударидалга доро капитализмһаа социализмда дамжан оролгын үедэхи түүхэтэ зорилгые—СССР дотор социализм байгуулха зорилгые амжалтатай дүүргэлтэ эмхидхээ бэлэй.

Социализмын шатада манай обществын дамжан ороһоной һүүлээр Совет гүрэн хүгжэлтынгөө хоёрдохи гол шатада орохо ёһотой болоо һэн. Энэ хоёрдохи шатань социализмын байгуулалтые түгэсхэхэ, коммунизмда шата дамжан орохо үетэй гол түлэб тудалдадаг юм. Социалистическэ үйлэдбэриин харилсаануудые бэхижүүлхэ, саашань хүгжөөхэ, коммунизмда дамжан орожо боломоор — тиимэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые байгуулха, арад зоной соёл культурын хэмжээ дээшэлүүлхэ, олониитые коммунист сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэг эмхидхэхэ, ороноо хамгаалха хэрэг эмхидхэхэ зорилгонууд Совет гүрэнэй урда табигдаһан байгаа.

Красноярска хизаар. Колхоз, совхозууд хойто жэлдэ тарилга хэхын тулада [..]ар элдүүрилнэ. Парай хойноһоо харууһалха хэрэгтэ эндэ ехэ анхарал хандуул[..] юм. Зураг дээрэ: Хакасска автономно областиин КПСС-эй XX съездын нэрэм[жэтэ] (шэнэ газар элдүүрилдэг) таряанай совхоздо пар культивацилжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Барилгануудай бодхоогдожо байһан газарнуудта

Өөһэдынгөө хүсөөр барина

Байрын капитальна барилганууд [..]хай шухала анхаралай хандуу[л]гдажа байһан энэ үедэ манай [ре]спубликын уһанзамшад ажаһуу[ла]й болон үйлэдбэриин гэр бай[ра]нуудые олоор бодхооно. Уһанзам[ша]дай коллектив нёдондонһоо хой[ш]о байрын дүрбэн томо гэр бари[ж]а дүүргээд, олон айлнуудые тэдэ [гэ]рнүүдтэ оруулба. Эдэ дүрбэн гэр [ху]лтадаа хүдэлмэришэдэй өөһэ[д]ынь хүсөөр баригдаһан байна. Тэдэ [гэ]рнүүдэй гурбаниинь механизиро[ва]нно шэлэй заводой райондохи [Гу]ур гэжэ һуурин газарта бодхоог[д]о. Тэндэ баригдаһан шэнэ гэр[нү]үдтэ ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэдэй [ба]була орoһон байна.

Нүгөө нэгэ гэрынь городой Лес[ны]я үйлсэдэ судна бүтээгшэдэй хү[сө]өр бодхоогдоһон байха юм. Тэн[дэ] заводой хүдэлмэришэд ажаһуу[на].

Мүнөө Шмидт үйлсэдэ 12 бай[ра]тай хоёр дабхар гэр баригдажа [дү]рэхэ ойротоо. Мүн 30 айлай байратай хоёр дабхар гэр капитальнаар заһабарилагдажа байна. Тэрэ гудамжада заводой хүдэлмэришэдэй 10 байратай хоёр дабхар гэрэй һуури табигдажа эхилэнхэй.

Үйлэдбэриинь байрые уужам, ехэ болгохын зорилгоор кузнечнэ цехын байшан дээрэ хоёрдохи дабхар баригдажа һаяар дүүргэгдэхэнь.

Улан-Удын пристаниин дэргэдэ огородой эдеэ хадагалха склад баригдажа, дүүрэхээ байна. Тэрэ склад 200 тонныи багтаамжатай байха юм. Шэнэ ургасаһаа абтаһан овощь һаяар тэрээн соо оруулагдаха байна.

Барилганууд дээрэ нүхэд Плотников, Попов, Глушков, Афанасьев болон бусадай бригаданууд һайнаар хүдэлөө.

Эндэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгэ түлэг ябуулагдажа байна.

Д. Балданов.

Түрүү барилгашад

«Джидастрой» трестын хоёрдохи [уч]асток Городок городто байрын [гэ]рнүүдые бариха талаар горьтой [хү]дэлмэри хэнэ. Тэрэ участогайхид [эн]э байра бариха 1958 оной түрүү[ш]ын хахад жэлэй түсэб 111 про[ц]ент дүүргээ. Тэдэнэрэй шлако[бл]огоор бариһан 8—8 байра[та]й хоёр дабхар гэрнүүд, мүн [..] айлай байратай ехэ гэр [..]ин сэгнэлтэтэйгээр тушаагдаа.

Крупскаягай гудамжада баригда[ж]а байһан 18 айлай байратай ехэ [гэ]р һаяар ашаглалгада үгтэхэнь. [Эн]э гэрэй барилга дээрэ ехэнхи[ниин]ь залуушуул ажаллана. Гэртэ [ш]тукатурка хэдэг комсомолец В. [Д]олговойн бригада барилгашадай дунда түрүү зэргэдэ ябана. Энэ бригада һүүлшын 3—4 һарын туршада үдэр бүриингөө даалгабариие хододоо 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэнэ. Хэһэн хүдэлмэриинь шанар һайн. Тэрэшэлэн нүхэд Лай-Цзын, Лю Шу-кай гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг штукатурка хэгшэдэй бригаданууд түсэбөө 120—125 процент дүүргэнэ. Һайнаар хүдэлдэг бригаданууд тус участогта олон.

Мүнөө участогайхид барилга хэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэхын тула бүри эршэтэйгээр ажаллажа байна.

Б. Цыбенов,
инженер-нормировщик.

Бурядай АССР-эй Совнархоздо, профсоюзай областной Соведтэ

1958 оной 2-дохи кварталда Бурядай экономическа районой предприятинуудай барилгын коллективүүдэй, мүн үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цех, участогуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, Бурядай АССР-эй Совнархоз, профсоюзуудай областной Совет иигэжэ тогтоогоо:

Социалистическэ мүрысөөнэй дамжуулгын Улаан туг Байкальска леспромхоздо (директорынь нүхэр Кораблев, парторгнь нүхэр Вшивков, хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Падерин) барюулаад, 42 мянган түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан үгэхэ.

Хоёрдохи һуурида гараһан: Улан-Удын сэмбын фабрикын коллективтэ 42 мянган түхэригэй; Дубининска загаһанай заводой коллективтэ 10,5 мянган түхэригэй; барилгын № 1 трестын коллективтэ 49,5 мянган түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ.

Гурбадахи һуури эзэлһэн Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллективтэ 140 мянган түхэригэй; Тимлюйгэй цементын заводой коллективтэ 47,5 мянган түхэригэй; Байкало-Кударын тоһоной заводой коллективтэ 800 түхэригэй; №-1 автотранспортна конторын коллективтэ 8,5 мянган түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ гэжэ тогтоогоо.

Үргэн хэрэгсэлэй эд бараа гаргадаг предприятинуудай дундаһаа мяха-консервын комбинат (начальнигынь нүхэр Петров, цехкомой түрүүлэгшэ нүхэр Гурьянов) түрүү һуурида гаража, 3,5 мянган түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Дүн гаргаха үедэ дутуу дунданууд элирүүлэгдээ. Шлако-блогуудые гаргаха түсэбөө дүүргээгүй, хүдэлмэришэдые түсэбөөр хараалагдаһанһаа олоор абаһанайнь түлөө Улан-Удын сэмбын фабрикын директор нүхэр Альцманиие; отологдоһон модоной зулагдангүй үлэшэдэг байһанай, мүн түсэбөөр хараалагдаһанһаа олон хүдэлмэришэдые бариһанайнь түлөө Байкальска леспромхозой директор нүхэр Кораблевые; байрын гэрнүүдые, культурно-ажаһуудалай байшангуудые капитальнаар заһабарилжа, ашаглалгада үгэхэ түсэбөө дүүргээгүй байһанайнь түлөө Тимлюйгэй цементын заводой директор нүхэр Болсохоевые; Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай директор нүхэр Федотовые хараада абаха гэжэ Совнархоз болон профсоюзуудай областной Соведэй Президиум тогтообо.

Түрүү хонишод түл олоор абана

Хориин аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон Цыжимаа Найданова, Жибзэн Жамсаранов, Пунцык Жамбалов гэгшэдэй отаранууд хонидойнгоо тоо толгой олошоруулха талаар нилээд һайн үрэ дүн туйлаба.

Жэшээлхэдэ, Цыжимаа Найданова отарынгаа 464 хониноо 500 хурьга абаа. Мүнөө тэндэ хонид хурьгалжа үргэлжэлһөөр. Тиихэдэ ахалагша хонишод Жибзэн Жамсаранов, Пунцык Жамбалов гэгшэдэй отарынхид 100 хонин бүриһөө 84—89 хурьга абаад, хоролтогүйгөөр мал болгожо байна.

К. Турков.

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ЗАНЯТИИН ЭХИЛТЭР БЭЛЭДХЭЛЭЙ БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ТҮГЭС ДҮҮРГЭЕ!

☆ ☆

Занятидаа бэлэн

Үдэр ерэхэ бүри һургуулиин эхилхэ саг ойртожо байна. Һургуулиин байшангуудые, интернадуудые, мастерскойн гэрнүүдые заһабарилжа бэлэн болгохо, парта, стол, стул, бэшэшье мебель бэлдэхэ, спортын талмай сэбэрлэхэ гэхэ мэтэ ажал ойрын үдэрнүүдтэ хэгдэжэ дүүрэхэ ёһотой.

Зэдын аймагай Баянай долоон жэлэй һургуулиин дирекци һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ талаар ехэ юумэ хэһэн байна. Бүри һургуулиингаа тараадүй байхада энэ һургуулиин директор нүхэр Дунаев заһабарилгын түсэб табижа, педсовет дээрээ баталуулһан юм.

Заһабарилгада хэрэгтэй болохо хадааһан, хирпиисэ, извёстко, модон хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэһэн байгаа. Тиигээд Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой дархашуулые һургуули заһабарилгада хабаадуулха тухай дирекци колхозой правленитэй хэлсэһэн байна.

Һургуулиин байшан соохи, мүн багшанарай байрануудай бүхы пеэшэнүүдые колхозой дархан Антонина Гарипова заһабарилаа. Тэрэнэй хэһэн ажал бүхыдөө һайн шанартай.

Һургуулиин хүдэлмэрилэгшэд Агния Сергеевна Аксёнова, Анна Васильевна Брикова гэгшэд палааха, үүдэ, парта, самбар гэхэ мэтые шэрдэжэ, байшангайнгаа потолок, ханануудые сагаадажа дүүргээ. Заһабарилгын үедэ эдэ нүхэд үглөөгүүр эртэ ерээд, үдэшэ орой болотор хүдэлдэг байгаа.

Һургуулиин байшангые заһабарилгада колхозник И. И. Окладников габшагайгаар хабаадалсаба. Энэ нүхэр сонхонуудта шэл һуулгаһан байна.

Мүнөө эндэ һүүлшын хүдэлмэринүүд хэгдэжэ, полнууд угаагдажа, сэбэрлэгдэжэ байна.

Үбэлэй сагта түлихэ түлеэн хүсэд бэлдэгдээ. Һургуулиин газаа, багшанарай байрын хажууда түлеэн зөөгдэнхэй.

В. Башаров.

Ч. НАМЖИЛОВ

Үндэр байшан

Хаана тэрэ
Хотын захада,
Хаһатай үндэр
Халзан хадада

Шэлдэн модотой
Шэнэ байшан
Шэл сонхоороо
Шэртэн байжа,

Сэхэ дээшэнь
Сэнхир утаагаа
Агаарта дэгдээнэ
Аажам удаагаар...

Бүһэлэн тойроһон
Бүтүү хашаа соо
Жэмэстэ модод
Жэрылдэн зогсоод,

Гараар барижа
Газаань уягдаһан
Нарай инзагадтал
Наранда игаагдан,

Дэрэгэр шэхэеэ
Дэлбэгэр набшаяа
Дэлгээн шагнаархан
Дэгжэнэ аалихан...

Жаргалта үеын
Жаахан ээд —
Хүл нюсэгэн
Хүүгэд үхид

Шадал мэдүүлэн,
Шаг шууяа
табилдан,
Саашаа наашаа
Шардайса
харайлдан,

Табгайнуудаараа
Тамга дарана,
Мүнхэ дэлхэйдэ
Мүрөө гаргана.

Хүгшэн эжы
Хүлөөр тиимэшэг—
Хэрэлсы дээрэһээ
Хёрхоор шэртэжэ,

Нүхэдэй хойноһоо
Нюдөө табина,
Зарим заримдаа
Заабари үгэнэ...

Аһан һайн
Аха дүүнэрэйм
Һаяхан түхеэрһэн
Һайхан уурхай

Үнэр баян
Үндэр байшан,
Үүдээ нээгыш,
Үглөө бүхэн!

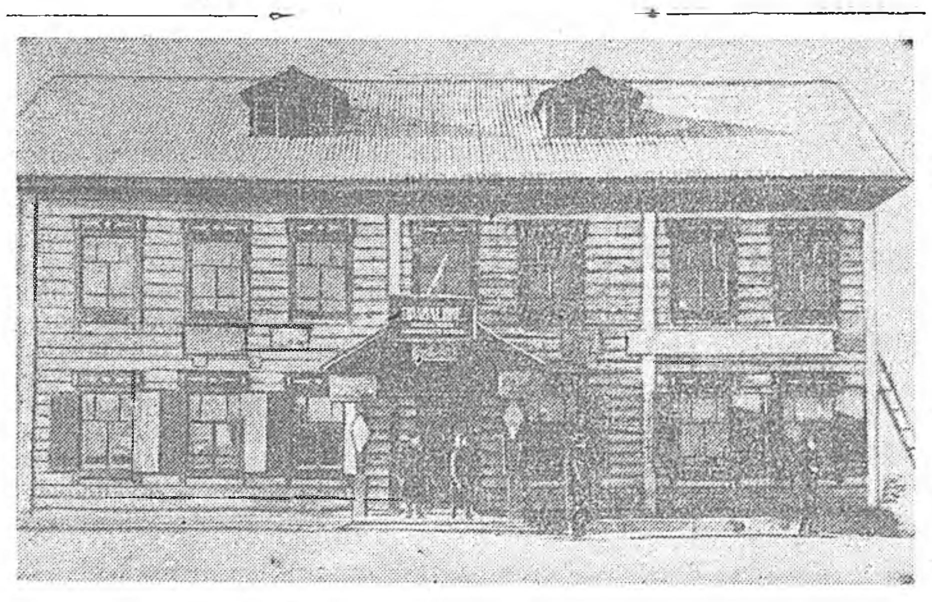

Яруунын аймагай Исингын сомоной Соведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һалхан баригдаһан правлениингээ байшангые шэнээр нээгдэһэн долоон жэлэй һургуулида бэлэглээ. Зураг дээрэ: һургуулида үгтэһэн байшан.

М. Яковлевай фото.

☆

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ ҺАЙНААР БЭЛДЭХЭ

Түнхэнэй аймагай һургуулинууд һуралсалай ерэхэ жэлдэ хэрэгтэй түлеэгээ бүри хабар байхаһаа хойшо бэлдэжэ эхилһэн юм. Ахалагша классуудай һурагшад, багшанар, техническэ хүдэлмэрилэгшэд түлеэ бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Бэлдэһэн 10 мянган кубометр түлеэнэйнь 7 мянганиинь мүнөө һургуулиин хорой соо, мүн багшанарай байрануудай хажууда буулгагдаад, ябталагданхай. Һургуулиин түлеэ шэрэлгэдэ Хэрэнэй, Түнхэнэй РТС-үүд ехээр туһалаа. Тэдэ РТС-үүд һургуулинуудта ашаанай машинануудые гаргажа үгэдэг байба.

Илангаяа Хэрэнэй, Түнхэнэй, Тоорын, Толтойн дунда һургуулинууд, Аршаанай, Туранай долоон жэлэй һургуулинууд һайн шанартай түлеэ бэлдүүлээ. Эдэ һургуулинуудай багшанарай байрануудай газаа хаташаһан сажан түлеэн буулгагданхай.

Аймагай олонхи һургуулинуудай байшангуудые, мүн түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдые заһабарилга гол түлэб дүүрэжэ байна. Илангаяа һургуулинуудые һуралсалай мастерскойтой болгохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Зүүн Мүрэнэй долоон жэлэй һургуули (директорынь нүхэр Цырендоржиев) түрэлхидэй хүсөөр түмэрөөршье, модооршье дархалха мастерскойнуудые барюулба. Аршаанай долоон жэлэй һургуули (директорынь нүхэр Заяханов) мүн мастерскойнуудые барижа байна.

Тиибэшье Түнхэнэй аймагай зарим һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ хүсэдөөр үшөөл бэлдээгүй байһаар. Олон һургуулинуудай капитальна заһабарилгада һомологдоһон мүнгэн хүсэдөөр үгтэнэгүй. Энэ ушарһаа Хэрэнэй, Түнхэнэй, Зүүн Мүрэнэй, Тоорын һургуулинууд бусад эмхи зургаануудта үритэй болоно. Жэшээнь, Хэрэнэй дунда һургуули аяар 10 мянган түхэриг РТС-тэ үритэй болошоо. Сомоной, сельскэ Соведүүдэй эхин һургуулинуудта һомологдоһон мүнгыень гаргажа үгэнэгүй. Илангаяа Жэмһэгэй, Туранай, Хэрэнэй сельсоведүүд һургуулинуудта хараалагдаһан мүнгые гаргашалуулха талаар хэмжээ абанагүй.

Жэмһэгэй дунда һургуули (директорынь нүхэр Шабаев) мүнөө болотороо түлеэгээ хүсэд шэрүүлээдүй, һургуулиингаа байшангые штукатуркадаагүй, хушалтыень заһаадүй, элдэб хэрэгсэлнүүдээ шэрдэжэ сэбэрлээдүй байна. Эндэ һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ хэрэгтэ олониитые, түрэлхидые үргэнөөр хабаадуулнагүй.

Һургуулиин эхилхэ тиимэшье холо бэшэ болошобо. Ушар иимэһээ түнхэнэйхид ойрын хэдэн хоногто бүхы дутагдалаа усадхажа, һуралсалай шэнэ жэлые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха бээ гэжэ найдагдана.

Д. Дугаров.

[...]ийдхэхэ эмхидхэлэй арга нүхэсэл[...] бии болоно.

Совет гүрэнииe бэхижүүлхэ, тэрэнэй ажал-ябуулгые үргэдхэн дэлгэрүүлхэ гэдэг хараа шугамынь нэгэн доро социалистическэ демократиие али болохоор хүгжөөлгын хараа шугам мүн байһыень СССР-эй түүхэтэ дүй дүршэл арсагдашагүйгөөр баримталан харуулаа. СССР-эй Верховно Соведһээ эхилэн сельскэ Соведүүдтэ хүрэтэрөө — ажалшадай депутадуудай Соведүүд — СССР-эй политическэ үндэһэ һуури байһаниинь мэдээжэ. Гүрэнэй [..]ули захиргаанай бүхы аппарат эдэнэй хиналта доро ажаллана. Нютагай Соведүүдэй хоёр зуун дүшэн мянга гаран саг үргэлжын комиссинуудта миллион хахад шахуу ажалшад хабаадалсадаг юм. Эдэ [хо]онууд гүрэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ арад зоной али зэргэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байһаниие харуулһан ульгэр жэшээ мүн.

Үргэн ниитэ ажалшад гүрэнэй шухалын шухала асуудалнуудай шиидхэбэридэ хабаадуулагдадаг. Зургаадахи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй Хоридохи съездын директивэнүүдэй, пенси тухай хуулиин проектнүүдые, мүн промышленность болон барилгын хүтэлбэри шэнэдхэн хубилгаха тухай, колхозно байгуулалтые саашадань бэхижүүлхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай Никита Сергеевич Хрущевой элидхэлнүүдэй тезисүүдые бүгэдэарадай дунда зүбшэн хэлсэһэн бусадшье баримтанууд энээниие гэршэлнэ. Колхозно байгуулалтые улам бэхижүүлхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ таби миллион шахуу хүн зон хабаадаа гэжэ хэлэбэл, ойлгомжотой болоно.

Албан хойрог ябадал—хуушан сагай үлэгдэл мүн. Партимнай энэ дутагдалтай эрид шанга тэмсэл ябуулна, гүрэнэй аппарадые арад зондо дүтэ болгохо, штадуудые хорооха, хүдэлмэриин дутуу дундануудые шүүмжэлхэ, дороһоо арад зоной хиналта тогтоохо хэмжээнүүдые абажа байна.

Арад зоной ухаан мэдэрэлые, эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ ябадалда али болохоор туһалха зуураа, советскэ демократизм коммунизм байгуулгын ниитэ хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэдые, таряашад болон интеллигенциие элсүүлэн жагсаадаг. Партиин хүтэлбэри доро коммунизмые эрид зоригтойгоор, хараа түсэбэй ёһоор байгуулжа байгаа олониитын ухаан мэдэрэлэй, эдэбхи хэшээлэй хододоо дээшэлжэ байһан дээрэһээ социалистическэ ниитын, гүрэнэй байгуулалта диилдэшэгүй ехэ хүсэтэй, тэрэ байгуулалта эрид шууд урагшаа дабшажа ябадаг байна. Эгээл тиимэһээ, социалистическэ гүрэн тухай Ленин багшымнай һургаал айхабтар ехэ хүсэ шадалтай, эгүүридэ мүнхэ юм.

Социалистическэ обществын эрхэ байдалда гүрэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай асуудалые хаража үзэхэ зуураа тэрээнэй гадаадын политическэ угаа ехэ зорилгонуудые — дайн байлдаа үүдхэгшэдтэ эсэргүүгээр эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй, социально-политическэ ондо ондоо системэнүүдтэй оронуудай эбтэйгээр зэргэ оршон байха политикые шууд сэхэ бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй зорилгонуудые тэмдэглэхэ шухала. Социализмын дэлхэйн системын оронуудай хани барисаае, ахадүүгэй харилсан туһалалсалгые бэхижүүлхэ асуудалнууд, колониальна дарлалтаһаа сүлөөрһэн оронуудтай, эб найрамдалда дуратай бусадшье гүрэнүүдтэй социализмын оронуудай экономическа болон соёл культурын барисаа хүгжөөхэ асуудалнууд улам улам бүри ехэ удхашанартай болoжо байна.

Пролетариадай диктатурын гүрэн сагһаа урид хэрэгээ болижо үгы болохо ёһотой юм гэжэ ревизионистнуудай хэлсэдэгые марксизм-ленинизм эрид шангаар буруушаана. Гүрэнэй хэрэгээ болижо үгы болохын тулада коммунизмые хүсэдөөр байгуулха хэрэгтэй юм гээд Ленин багша һургадаг байгаа. Пролетариадай диктатурын гүрэн гээшэмнай али бүхы гүрэнүүдэй дундаһаа түүхын талаар абажа харабал һүүлшын тиимэ гүрэн байха юм. Тэрэ өөрөө байн байтараа хэрэгээ болижо, үгы болохо ёһотой. Энээниие хараадаа абаха байна. Обществын коммунизм тээшэ улам бүри дүтэлхэ бүринь гүрэнэй хэрэгээ болижо үгы болохо политическэ болон экономическа эрхэ нүхэсэл бии болохо байна.

Советскэ хүнүүдэй коммунистическэ ухаан мэдэрэлэй ехэ болоһоной ашаар хүниие баалаха ябадал сааша саашадаа улам бага болохо байна. Ухаан мэдэрэлээр бага, тогтууригүй, худхуур хүнүүдтэ обществын талаһаа нүлөөлэн хүмүүжүүлхэ арга улам бүри ехээр хэрэглэгдэдэг болохо юм. Жэшээ болгон абабал, мүнөөшье политическэ гэмтэ ябадал хэдэг ушар тон үсөөрһэн байха юм. Совет засагта эсэргүү ябуулга хэһэнэйнгээ түлөө сүүдлүүлһэн хүнүүдэй олонхинь хилын саанаһаа эльгээгдэһэн гадаадын тагнуулай агентнүүд байха юм.

Хари гүрэнэй талаһаа добтолон орохо аюулай үгы болоод байбал гүрэнэйшье байһанай хэрэгынь бага юм.

«Хүн бүхэнһөө шадалайнь зэргээр, хүн бүхэндэ эрилтынь зэргээр» гэһэн коммунистическэ ёһо гуримые бэелүүлхэдэ шухала хэрэгтэй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые айхабтар ехээр хүгжөөлгэ, хара хүдэлмэри болон ухаанай хүдэлмэриин хоорондохи, хото хүдөө хоёрой хоорондохи гол илгаануудые усадхаха, ажалые обществын бүхы гэшүүдэй тон шухала, нангин уялга болгохо гээшэ гүрэнэй хэрэгээ болижо, үгы болохо экономическа нүхэсэлнүүдынь мүн.

«Хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай засагай бэхижэһэнэй һүүлээр гүрэнэй байн байтараа хэрэгээ болижо үгы болохо тухай асуудал социалистическэ ниитын системын шиидхэхэ гол асуудал болон табигдана»—гэдэг Югославиин коммунистнуудай Союзай программа соохи баталамжа—теоретическэ талаараа алдуутай, политическэ талаараа хоротой зүйл байха юм.

Социалистическэ гүрэн гээшэмнай коммунизм байгуулхын, социалистическэ лагериин оронуудые гадаадын дайсадһаа хамгаалхын тулада шухала хэрэгтэй гол зэбсэг мүн гэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ зүбхэн лэ социализмын байдалые һулаpуулха гэһэн хүн лэ пролетариадай диктатурын түүхэтэ зорилгонуудай шиидхэгдээдүй байтарынь социалистическэ гүрэниие хэрэггүй болгожо, үгы хэхэ гэһэн асуудал табижа болохо юм. Ээрэхэг түримхэй дайсадай бии байгаа доронь, империалистическэ хархис гүрэнүүдэй СССР-тэ буу зэбсэгээр добтолон орохо аюулай байгаа доронь парти, правительство, арадңай Совет гүрэнөө бэхижүүлхэ тухайда анхаралаа эсэшэ сусашагүйгөөр табижа байха юм. «...Манай гүрэнэй захиргаанай органууд, манай баалалтын органууд гол түлэб гадаадын дайсадһаа маниие хамгаалха гол органууд мүнөө болоод байна, теэд тэдээниие мүнөө һулаpуулаа һаамнай энэмнай тон гүнзэгы алдуу, зүүнэй тала баримталһан, хэтэрэнги ябадал болохо байна»,—гээд Никита Сергеевич Хрущев тэмдэглээ һэн.

Гүрэн тухай марксистско-ленинскэ һургаалые Сталин өөрынгөө һанаанда тааруулһан һургаал болгоо, Сталинай тэрэ һургаалаар хадаа гүрэн гээшэ хэрэгээ болижо үгы болохогүй, харин ниитын ажабайдалай бүхы һалбарида тэрээнэй үүргые улам шангадхаха, социализм байгуулгада гүрэнэй аппарадта даншье ехэ үүргэ тохогдохо ёһотой болоно гээд, Югославиин коммунистнуудай Союзай программын проектын авторнууд тоолоно. Иимэ һанамжа үнэн байдалда үндэһөөрөө зүришэнэ.

Владимир Ильич Ленин социалистическэ гүрэниие бэхижүүлгэ угаа ехэ удхашанартай юм гэжэ һургадаг байгаа. Ленин багшамнай Совет гүрэниие бэхижүүлгын, хүгжөөлгын ямар удхатайгаар хэгдэхэ байһыень элирхэйлэн харуулһан, мүн Совет гүрэнэй урда байгаа коммунизм байгуулгын түүхэтэ зорилгые түсэбэй ёһоор бэелүүлхэ,— тиигэжэ тэрээниие бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэй юм гэжэ заажа үгэһэн байна.

Совет гүрэниие бэхижүүлхэ тухай асуудалые Ленин зохёожо табиһан байгаа. Харин Совет гүрэниие бэхижүүлхэ тухай Ленинэй һургаалые Сталин саашадань хүгжөөн дэлгэрүүлжэ, практическа ажал-ябуулгадаа СССР-эй экономическа, политическэ болон бэеэ хамгаалгын хүсые нэмээн дэбжээхэ гэжэ оролдодог байгаа. Тиимэһээ ленинизмые һанааһаа абтаһан сталинизмда зүришүүлэн табиха гээшэ, тиигээд Маркс, Энгельс, Ленин гурбан гүрэнэй хэрэгээ болихо донь үгы болгохо гэжэ һургадаг байхадань, харин Сталин тэрээниие улам шангадхаха гэһэн эрилтэ хэдэг байгаа гэжэ хэлэхэ гээшэ тон бүтэмжэгүй ябадал болоно бшуу. Коммунизмын эсэслэн илаһанай һүүлээр лэ, гүрэнэй хэрэгээ болиходонь тэрээнэй зүндөө үгы болохо тухай марксизм-ленинизмын һургаалые Сталинай үмөөрэн хамгаалдаг байһаниинь мэдээжэ.

Гүрэн тухай марксизм-ленинизмын тон зүб байһыень ажабайдал харуулна. Социалистическэ гүрэнүүд коммунистическэ, хүдэлмэришэдэй партинуудай ударидалгаар социализм болон коммунизм байгуулгада арад зонойнгоо эдэбхи үүсхэлые эмхидхэн шэглүүлнэ, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай, хани барисаанай түлөө тэмсэнэ.

Гүрэн тухай марксистско-ленинскэ һургаалые хазагайруулха гэдэг ревизионистнуудай һэдэлгэнь империалистическэ хархисуудта туһа хүргэжэ, социалистическэ гүрэнүүдые һулаpуулха гэһэн эрмэлзэл мүн. Эгээл тиимэһээ бүхы оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинууд, ревизионизмда эсэргүү эрид шууд, эсэшэгүй тэмсэл ябуулха, ревизионизмын хорото үүргые элиршэлэн харуулха, коммунистическэ хүдэлөөндэхи империализмын агентура гэжэ тэрээниие балшыса элирүүлхэ шухала гээд тоолоно.

П. НИКОЛАЕВ.

ЭРХИМ ХОНИШОН

Байгал далайда шудхадаг Баргажан мүрэнэй урда эрьеэр, үргэн Хүнтэйн бэлшээридэ Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын олохон отаранууд байрладаг. Хэдэн жэлэй урда тээ энэ колхоздо хонин ажал ехэ гээгдэнги байһан аад, мүнөө тэрэнь гол һалбари болонхой. Колхоз соогоо суурхадаг ажалай түрүүшүүлшье эндэ олошороо.

Хүнтэйн үргэн талада Эренжид Надмитовагай даадаг отара байрладаг юм. Тэрэнэй отарынхид жэлһээ жэл бүри һайн амжалтануудые туйлана. Үбэлэй сагта үбһэ тэжээлээр дутадагшье һаа, хонидоо шадамар бэрхээр адуулжа, ухэл гарзагүйгөөр ондо оруулдаг эрхим хонишон Эренжид Надмитова хонин ажал дээрэ 20-ёод жэлэй туршада хүдэлнэ. Энэ үедэ нүхэр Надмитова эхэ хонидой, эрье хонидой отарануудташье хүдэлөө. Ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг, эрхим түрүү хонишодой нэгэниинь гэжэ тэрэ тоологдоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нүхэр Надмитова эрье хонидые харууһална. Нёдондо жэлдэ 600 гаран эрье хонидые адуулжа, хонин бүриһөө 4,7 килограмм нооһо хайшалаа һаа, мүнөө жэлдэ харууһалдаг 1118 эрьынгээ толгой бүриһөө 5.5 килограмм хайшалаа. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ хонидоо нэгэшье толгой гарзалуулангүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулһанай ашаар түсэбэй ёһоор, хонин бүриһөө 5 килограмм нооһо абаха ёһотой байгаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци нүхэр Надмитовагай отарынхидта һайн амжалта туйлаһанайнь түлөө үнэтэ шангуудые, грамотануудые барюулдаг.

Ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг Эренжид Надмитова аймагайнгаа, республикынгаа түрүүшүүлэй суглаануудта уригдадаг юм. Мүнөө жэлдэ хонишон Надмитова Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоо.

О. Намжилон.

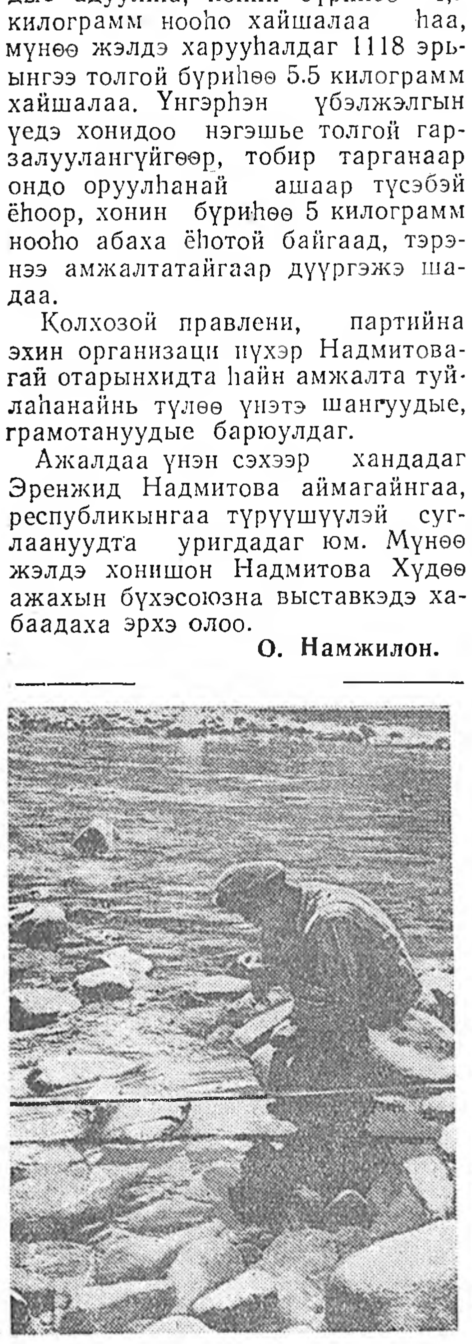

Агнууриин амта таняа һаа...
А. Мантаевай фотоэтюд.

30 жэл мал ажал дээрэ

Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени бэлшээн таргалуулха залуу малай гүүртые дүй дүршэл ехэтэй, артель соогоо алдар сууда гараһан малшан Шагдар Бодеевич Будаевта даалгаһан байна.

Энэ гүүртынхид Соогогшон гэжэ газарта 140 толгой залуу мал харууһалжа байна. Тэдэ малнуудынь хүсэ шадал һайнтай боложо байна.

— Зун, намарай үедэ таргалһан мал үбэлэй хүйтэниие тэсэмгэйгээр дабадаг, һайнаар ондо ородог юм. Үдэшын һэрюундэ орой болотор, үглөөгүүр эртэ малаа бэлшээжэ үдэрэй аайма халуунда нэгэ бага амаруулаад уһалхада ехэ һайн байдаг,—гэжэ Шагдар Бодеевич сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө заабарилна.

Мүнөө Шагдар Бодеевич 62-той болобошье солбон хүнгэн зангаараа. Энэ үбгэн мал ажал дээрэ 30 жэл соо хүдэлжэ, гансашье колхоз, аймаг доторoo бэшэ, харин республика соогоо суурда гаранхай. Нүхэр Будаев «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэжэ медаляар, мүн Хүндэлэлэй хэдэн грамотаар шагнагдаа.

Б. Доржиев.

Мэргэн буудагшадай илалта

«Динамо» гэжэ спортивна обществын республиканска соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон буудагшадай мүрысөөн Улан-Удэдэ һаяхан дүүрэбэ.

Эндэ республикымнай спортивна эхин организацинуудһаа түлөөлэгдэһэн эрэшүүлэй болон эхэнэрнүүдэй холимол команданууд мүрысэһэн байна.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Кяхта городой спортсмен Р. Ваймберг бүхы табан упражненеэр 50—100 метртэ бага калибертай буугаар сагаалса буудахадаа эрэшүүлһээшье һайн үрэ дүн харуулаа.

Эрэшүүл армиин винтовкоор 100 метртэ сагаалса буудаа. Тэрээндэ Кяхтын түлөөлэгшэ Е. Кулинич тудажа болохо зуун очкоһоо 95 очко абажа, нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Револьверээр буудаһан Н. Коняев (Кяхта) 537 очко абажа, «Динамо» гэжэ спортивна обществын чемпион болоо.

Дүрбэн үдэр соо үргэлжэлһэн спортивна үсэд шанга мүрысөөндэ Кяхта городой команда нэгэдэхи, гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха комитедэй команда хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Г. Рютин.

Сэлэнгэ мүрэн шадархи агынууд

Сэлэнгэ мүрэн шадархи агы нүхэнүүд наукын талаар ехэ һонирхолтой байна. Тэдэ агынууд сооһоо элдэб малай яһан олдоһон юм. Агынуудай зарим хубинь түүхын урда тээхи эртэ урда сагай хүнүүдэй байһан нүхэнүүд болоно. Тэдэ агынууд соо хүнэй яһан, шабар амһартануудай үлэгдэл, түмэр болон яһан эдлэл гэхэ мэтэ олдолсоо.

Сэлэнгэ мүрэниие уруудан, Итанца голой адагта байдаг агы элитэ болонхой. Тэрэ агы сооһоо 1878 ондо геолог Герек гэгшэ хүнэй, боро гүрөөһэнэй яһа, яһан һам олоһон байгаа.

Сэлэнгын баруун бэедэ, Кяхтын адагһаа 7 километрын газарта тиимэ агы бии. Агы руу орохо амһарынь Сэлэнгэ мүрэн тээшээ хараһан байха юм. Амһарайнь үндэрынь 1 метр 40 сантиметр, гүнзэгынь 11 метр, үргэниинь 5 метр болодог. Агы руу ороһон амһар багтань малталга хэжэ үзэгдэһэн байгаа. Газарайнь хүрьһэн шаралад гэһэн үнгэтэй байһан юм. 30-аад сантиметр гүнзэгыһөө малай хоёр яһан олдоо. Агы шадар байһан хабсагай шулуунда зурагдаһан хэдэн зураг айхабтар һонирхолтой юм. Тэдэ зурагууд минеральна улаан шэрээр зурагдаһан байгаа. Тэдэ зураг хүнэй, шубуунай дүрсэ дуряалгажа зурагдаһан байна.

Кяхтын адагай агыһаа 1,5 километрын газарта, Сэлэнгын эрьедэ хоёрдохи агынь байдаг. Тэрэ агы уһанай үндэр эрье ганга дээрэхи байсада, нютагайнь зоной «Баян дэлгэр» гэжэ нэрлэдэг газарта юм. Тэрэ агын амһар Сэлэнгэ мүрэн тээшээ хараһан байна. Агын амһарай үндэрынь хоёр метр шахуу. Үргэниинь нэгэ бага ехэ. Агын шаланъ тэгшэ бэшэ, теэд амһар багынь мүлигдэһэн шэнги. Агы доторхи үндэрынь 3,5 метр, утань 8 метр шахуу. Эгээн үргэниинь 4 метр болоно.

Р. Тугутов.

Байгаалиин „тогоон"

Алжирай Зүүн зүгтэхи уула газарта һуудалтай тосхонуудай нэгэнэй арад зон эдеэ бэлдэхэхын тулада түлеэ болон пеэшэн хэрэглэдэггүй. Тэдэнэр байгааляар бүтээгдэһэн «тогоон» соо хоолоо бэлдэдэг байна.

Ехэ гэгшын шулуун «тогоон» соо уһан харьялан бусалжа байдаг. Ногоогоор гүрэһэн сеткэ соо хэһэн мяха тэрээн худар табихада хэдэхэн минута соо мяхан боложо, дабһалагдашоод, эдихээр бэлэн байдаг. Хамам Мескутин гэжэ халуун уһатай булагай уһан эдеэндэ хэрэглэгдэдэг дабһан холистой юм. Тэрэ уһанай халуунай хэмжээ 90—95 градус хүрэдэг байна. «Тогооной» доторхинь дабһанай бурзан сагаан эг үнгэрөөр хушагдашанхай юм.

(**«Вокруг света»** журналһаа).

ХИЛЫН САА...

ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо тусхай сесси

НЬЮ-ЙОРК, августын 14. (ТАСС). Августын 14-дэ Москвагай сагаар 17 час 50 минутада ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо тусхай сессиин заседани нээгдээ. Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойдто түрүүлэн үгэ үгтэбэ.

Ливан Иордани хоёрой бэеэ даанхай байдалые хамгаалха зорилгоор Америка, Англиин сэрэг тэндэ оруулагдаа юм гэжэ Ллойд энэ эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа сагааруулха һанаатай хэлэбэ.

Эдэ оронуудай газар дээрэһээ США, Англиин сэрэг гаргахын тулада ООН тэндэ тусхай эрхэ нүхэсэл байгуулха ёһотой гэжэ Ллойд хэлээ.

Энээгээр Генеральна Ассамблейн үглөөнэй заседани дүүрээ.

Удаадахи заседанинь нютагай сагаар 15 часта (Москвагай сагаар 22 часта) августын 14-дэ болохо.

Ирагай Республикын амжалта

БАГДАД, августын 14. (ТАСС). Ирагай революциин июлиин 14-дэ болоһонһоо хойшо түрүүшын һарын дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, газетэнүүд статьянуудые толилно. Үнгэрһэн богонихон саг соо республикын правительство орон доторoo нилээд ехэ хубилалта бэелүүлжэ, дэлхэйн оронуудай дунда Ирагай нэрэ хүндые дээшэлүүлжэ шадаа гэжэ тэдэнэр онсолон тэмдэглэнэ.

«Гансал баруун оронуудтай харилсаатай байха, Зүүн зүгэй оронуудта дайсан харшаар хандаха гэһэн урданай буруу политикада революци эсэс табяа. Тиигэжэ республикамнай дэлхэйн олон гүрэнүүдтэй һайн харилсаа тогтоохо замда гараба»,—гэжэ «Аль-Джумхурия» газетэ бэшэнэ.

Оронойнгоо арад зоной ажабайдал һайжаруулха зорилгоор үргэн ехэ политическэ, экономическа, социальна хубилалта бэелүүлхэ зорилго революциин үмэнэ табигдана гэжэ газетэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө үедэ республикын правительство саг зуурын конституци баталан абаа, империализмын хүлһэншэдые хаман хаяа, гүрэнэй аппарадые сэбэрлээ, феодализмые эсэслэн усадхаха зорилгоор тэрэнэй байдалые тогтууригүй болгоо, мүн таряашадай бүтээһэн продукцияа өөрынгөө дураар хэрэглэхэ эрхэ олгохо талаар хэмжээ абаа юм гэжэ «Аль-Хуррия» газетэ һануулна. Гэбэшье, революциин ашаар туйлагдаһан гол шухала амжалта ямар бэ гэхэдэ, революци арад зоной барагдашагүй ехэ хүсэтэй байһые өөһэдтэнь эли тодоор харуулжа үгөө.

Хитадай Арадай Республикын хүдөө ажахыда шэнэ техникэ нэбтэрүүл... лаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. **Зураг дээрэ:** хүдөө ажахын машинануудые зо... Пекинэй научно-шэнжэлэлгын институтда Дай Мао-ян гэгшын модоор дар... барайгар таридаг машина туршагдажа байна. **Синьхуа агентствын** фо...

Мао Цзэ-дун хүдөө нютагуудаар яба...

ПЕКИН, августын 13. (ТАСС). КНР-эй түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун августын 9-дэ Шаньдун провинциин зарим хүдөө нютагуудаар ябажа ерээ. КПК-гэй провинциальна комитедэй секретарьнар Тань Ци-ун болон Пэй Мэн-Фэй гэгшэд провинцидэхи байдал тухай хөөрэжэ үгөө. Олон зоноороо хөөрэлдэжэ, зүбшэжэ асуудал шиидхэхэ аргые ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ Мао Цзэ-дун онсолон тэмдэглэбэ. Олон зоной зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан түсэб харааннууд хадаа гансал хүтэлбэрилэгшэдэй һанамжа гээшэ. Эдэ түсэб хараануудые зүбшэн хэлсэхэдээ, арад зон бүхы юумэнэй эзэдэби гэжэ һайн ойлгожо, түсэбөө дүүргэхэдээ заатагүй абьяас эдэбхи ехээр гаргаха байна. Хүтэлбэрилхы нүхэд хүдөө нютагуудаар хододоо ябажа байха, тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлжэ байха ёһотой гэжэ Мао Цзэ-дун хэлээ.

Мао Цзэ-дун томо кооперативуудай булюу һайн тухай хэлээ. Тиигээд Личэн уездын «Бэйюань» кооператив ошожо, барайгарай ургаса хараһан, таряашадтай хөөрэлдэһэн байна. Хэр ехэ ургаса мүнөө жэлдэ хуряахатнай гээшэб гэжэ ... Цзэ-дун кооперативай түрүү... Ли Шу-чэнһээ асууба. Уһал... даг газарай 50 му (нэгэ мунь ... рай 1/15 хубитай адли) га... му бүхэнһөө 20 мянган цзинь ... цзинь хахад килограммтай ... барайгар хуряагдаха гэжэ Ли ... чэн хөөрэбэ. Мүнөө му бүх... 40 мянган цзинь хуряахын ... оролдонобди. Харин урдань м... риһөө оройдоол 200—300 цзин... райгар хуряагдадаг байһан ю... жэ тэрэ хөөрэнэ.

Һүүлээрнь түрүүлэгшэ Мао ... дун Шаньдунай хүдөө ажахын ... учно-шэнжэлэлгын институтда... рэһэнэйнгөө һүүлээр арадай-с... рэлгын армиин Цзинаньска га... зоной партийна конференциин ... гадуудтай уулзажа, тэдээнтэй ... рагаа абхуулаа. Мүн хүдөө аж... провинциальна выставкэдэ ср... хүдөө ажахын кооперативуудай ... рүүшүүлтэй уулзажа хөөрэлдө...

Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай ... дөө нютагуудаар ябаһандань, ... олониитэ айхабтар ехээр зори... жо, барагдашагүй ехэ хүсэ ш... лаа бүри ехээр бадаруулжа б... гээд Синьхуа агентство мэдээс...

Хитадай арадай һайндуратанай хоёрдохи бүлэг КНДР-һээ гаргагдажа дүүрэбэ

ПХЕНЬЯН, августын 14. (ТАСС). Хитадай арадай һайндуратанай хоёрдохи бүлэг сэрэгшэд—зуу мянган хүнһөө бүридэһэн 6 дивизи болон тусхай частьнууд июлиин 11-һээ августын 14 хүрэтэр Коре... гаргагдажа, мүнөө Эхэ орондоо ... саад байна гэжэ Корейн телег... на агентство мэдээсэнэ.

Жолио-Кюри наһа бараба

ПАРИЖ, августын 14. (ТАСС). Франциин элитэ ехэ эрдэмтэ-физик, олониитын ажал-ябуулагша, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Түрүүлэгшэ, Франциин Комм... стическэ партиин ЦК-гэй гэш... «Франция—СССР» гэһэн бүлг... хүндэтэ түрүүлэгшэ профессор ... дерик Жолио-Кюри хүндөөр ү... һэнэйнгээ һүүлээр августын ... 58 наһатайдаа Парижда наһа... раба.

Америкын батальон Ливанһаа яажа „гаргагдажа байна"

БЕЙРУТ, августын 14. (ТАСС). Далайн ябаган сэрэгэй батальон Ливанһаа гаргагдахань гэжэ США-гэй сэрэгэй командованиин мэдүүлбэшье һаань, үнгэрһэн сүүдхын туршада ямар нэгэн сэрэгшэдэй гаража ошохонь балай харагдаагүй. Тус батальоной гаража ошолго 3—4 хоногоор «хойшолуулагдаба» гэжэ хэблэл мэдээсээ.

Ливанда ошоод байһан Аме... кын сэрэгшэдэй тоо хамтада... мянга 500 хүн болоо, тиигээд ... ванда буулгагдаха Америкын ... сэрэг бэлэн болгогдоод байна ... Бейрудһээ мэдээсэгдэнэ. Амери... командовани Ливанда ехэ бар... хүүлнэ. Гадна Бейрудтэ бариг... байһан «Федераль Отель» гэжэ ... отелиин байшанда Америкын ... мандовани штабаа оруулаа.

Англи ядерна туршалга хэхэеэ бэлэдхэнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 14. (ТАСС). Урда Австралида Англи атомна туршалга хэхэеэ бэлэдхэжэ байна гээд Ассошиэйтэд Пр... агентствын корреспондент Кан... рэһээ мэдээсэнэ.

ХРОНИКО

Бурядай АССР-эй Нютагай промышленностиин министерствые Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Түлишын промышленностиин болон барилгын материалнуудай промышленностиин управленитэй нэгэдхэжэ, Бурядай АССР-эй Нютагай промы... ленностиин министерство бол... тухай Бурядай АССР-эй Верхо... Соведэй Президиумэй зууршал... батлаһан Указ РСФСР-эй Вер... но Соведэй Президиум 1958 ... августын 12-то абаа.

ЗАҺАБАРИ

1958 оной түрүүшын хахадта Бурядай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй хүгжэлтын дүнгүүд тухай Бурядай АССР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл манай газетын августын 12-ой номерто толилогдоо һэн.

«Промышленность» гэжэ бүлэг дотор, промышленна гол шухала продуктнуудые үйлэдбэрилгын түсэбэй дүүргэлтые харуулһан таблицын дээрэһээ хоридохи мүрые «Мяхан (ажалшадай хүлһэлжэ алуул... малгүйгөөр)—тонноор 1710 176»; ... нэгэдэхи мүрые «Колбаса—тонноор 3... 115» гэжэ заһабарилжа уншаха хэрэг...

Статистическэ Управлениин промыш... на статистикын секторэй начальник ... А. Т. Тарасовагай гэмээр алдуу гар... байгаа.

Редакци...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Б. БАТОЕВ

Хэн болохом гээшэб

РАССКАЗ

Энэ жэл Дагданай Дулма арбадахи класс дүүргэбэ. Хэн болохоёо үшөөл хүсэд ойлгоогүй ябана. Бэень гүлмэрхэн. Һаял арбан долоотой болоо. Дулма аймагай центртэ хүдэлдэг Далайнда айлшан ерэһэн байба. Далайн һамган Дуумай гэдэг гушаад наһанай эхэнэр юумэ оёхо зуураа Дулмада заабарилна:

—Хүн бүхэн бага байхаһаа ямар нэгэн юумэндэ дуратай байдаг. Тэрээгээрээ мэргэжэл абаһан хүн ёһотойл һайн дүршэл мэргэжэлтэй хүн боложо, арад зондо туһатай хүн болодог. Хараад үзыш: Эрдэни нагасашни багахан байгаад, хоюулаа наадахадаа, доктор болохоб гэдэг һэн. Маанадые өөдэмнай харуулжа хэбтүүлээд операци хэбэб гэдэг, гарымнай модоор зураад, тарибаб гэжэ наададаг һэн. Теэд мүнөө город соогоо суутай хирург болоод ябана ха юм. Минии хани басаган Хандасуу баһал багаһаа багша болохоб гэжэ ахынгаа сүүмхэ һуйбадаад алхалдаг һэн. Мэдэнэ бэзэш даа, Хандасуу Хараевнае? Мүнөө Гангатын һургуулида багшална. Маанадые урдаа жэрытэр һуулгажархёод, багша гээшэб гэжэ аашалдаг юм һэн. Тиихэдэ маанадаа бадашаадшье абадаг байгаа. Заримдаа артист шэнгеэр гараа арбагануулха, ном зааһан хэбэртэй болохо. Хандасуутаяа нёдондо зун уулзажа, хамаг һониноо хөөрэлдэжэ жаргаа һэмди. Тэрэнэйнгээ хэжэ байһан хэшээлдэнь ороһойб гэжэ ходо һананхайб. Хэр гараа арбагануулнаб гэжэ хараха дурамни хүрэдэг. Багадаа хамта наадаһан хүн гээшэ ехэл һонин, хайратай байдаг байгаал даа. Мүнөө болоод байхада багадаа наадаһан, үелһэн нүхэдөө һанахаш. Элдэб мэргэжэлтэн болоод, эндэ тэндэ хүдэлжэ ябаха юм. Юрдөө хэнэйнгээ хэн болохые яажа мэдэхэбши? Дулма, ши дуратай юумэндээ һуража, һайн лэ мэргэжэлтэй хүн болохоёо бодомжол,—гэнэ Дуумай.

— Дуумай абгай, хэншье болохоёо ойлгоногүйб. Бүхы мэргэжэл хуу һайн шэнги. Ямарынь шэлэхэеэ ойлгоногүйб...

— Тиимэшье байжа магадгүй. Ябан ошон дуратай юумэншни олдохо байха. Зүгөөр олон мэргэжэл сооһоо нэгэл тон һайниинь шэлэжэ абаха хэрэгтэй. Бишье долоодохиие дүүргээд байхадаа, хэн болохом ааб гэжэ бододог һэм. Теэд хожомынь дуратайгаа шэлэхэдээ, энэл оёдолшон болоо бшууб. Энэ ажалаа ямаршье ажалһаа үлүүгээр һананхайб. Дулма, ши эхэнэр хүн байнаш. Юрдөөл эхэнэр хүндэ ямар мэргэжэл таарахаб, бодожо үзэ...

Хэрбээ гүнзэгыгөөр бодожо үзөөгүй һаа, Дугардаан нагса шэнги хэншье бэшэ гүйжэ ябахаш. Арбадахиие дүүргэхэдээ, багша болохом гээд ошоһон аад, уданшьегүй бусахадаа «багшын ажал хашартай юм даа, хүдөө нютагтаа хүдэлхэм» гэжэ хэлээ һэн. Колхоздоо нэгэ хэды хүдэлжэ байтараа, малай аргашан болохом гээд баһа хайшааб даа ошоо һэн. Тэрэнээ баһа хаяа. Мүнөө ямаршье мэргэжэлгүй ябажа ябана...

Дулма, өөрынгөө мэргэжэл тухай хөөрэһүүб. Зарим хүн оёдолшониие тиимэшэгээр сэгнэдэг байжа болохо. Далай Дамбаевичта хадамда гарахаяа байхадамни, «юун портниха басагые Далаймнай абахаа һанаа юм?» гэжэ зарим түрэлхидынь, нүхэдынь хэлэдэг һэн. Нээрээшье эрдэмтэй хүн аад, оёдолшониие абахаа һанахадань, тиигэжэ болоо. Теэд бидэнэр мүнөө эбтэй һайнаар ажаһуугшабди. Харин намайгаа «мүнөө эстетикэ һайнаар ойлгонош» гэжэ магтаһша. Нээрээшье таарyугаар хубсаһа оёжорхёод, хүүгэдтээ үмэдхэхэдэшни, кукла шэнги болошодог. Валидаа элдэб плати таарyугаар оёходомни хүнүүд ехээр һайхашаадаг. хүндэ хубсаһа оёходоо бэедэнь тааруулхые оролдодогби. Саг жэлэй ерэхэ тудам ажабайдал һайжаржа, хүн бүхэн гоёор, бэедээ таарyугаар хубсалаад ябахые оролдоно. Мэргэжэлни коммунизм болоод байхадашье хэрэгтэй зандаа байха гэжэ һанагшаб. Тиимэ бэзэ, Дулма?

— Зүб. Зүб хэлэнэт... Дуумай абгай, али битнай оёжо туршахам гү?

— Хари, мэдэнэгүйб. Эхэнэр хүнэй оёжо һурахада һаалта болохогүй... Хэжэ байһан ажалдаа дуратай байхаш. Хүндэ таарyухан хубсаһа оёжо үгэхэш. Оюулһан хүнэйни хэды шэнээн баяр хүргэхэб!

Мүнөө һургуулида оёдолой, шоферой, дарханай, бэшэшье элдэб кружок бии болошоо. Энээнһээ хойшо һургуули дүүргэхэдээ һурагшад ямар нэгэн ажалай дүршэлтэй боложо гарахань гээшэ. Дулма, мэргэжэл олохол байхаш.

— Дуумай абгай, теэд хэн бололтойб?

— Мүнөө дээдэ һургуулида гансата орожо шадахагүйш. Ажалай дүй дүршэл хэрэгтэй болоо. Аба, эжышни колхоздоо байна гээшэ ааб даа. Наһатайшье болонтоо. Тэдэнэйнгээ хажууда колхоздо 2—3 жэл хүдэлхэдэшни яаха юм? Хони хараһаар ябатараа, малай аргашан болохые гү, али таряан ажалда хүдэлһөөр; агроном болохоёо гү, али огородто, садта хүдэлһөөр Мичурин шэнги садоводшье боложо магадгүйш. Юрдөөл өөрөө мэдэ.

— Дуумай абгай, нээрээ битнай гэртээ ошожо, колхоздо 2—3 жэлдэ хүдэлһүүб. Тиигээд һургуулида ошохоб.

— Зай, тиигыш даа. Зүб лэ шиидэбэш.

Дуумай абгайнгаа машинаар юумэ оёхые харахадаа, тэрэнэйнгээ ажалдаа дуратай байһыень бүри даамайгаар ойлгоходоо, Дулма тэрээндэ атаархан, һайн мэргэжэлтэй болохоб даа гэжэ сэдьхэжэ һуугаа һэн.

Дуумай абгайнь хүлөөрөө оёдог машинаараа Валя басагандаа зунай хамсыгүй зохидхон плати оёжорхибо. Уданшьегүй газааһаа Валя басаганиинь нүхэр басагантаяа гүйжэ орохо мүртөө, «эжы, платимни бүтөө гү?» гэжэ асууба.

— Бүтөө, бүтөө! Үмдыш даа—гэнэ эхэнь.

Дуумай Дулма хоёр Валидаа платиень үмэдхэбэ. Платинь Валида яб саб таарашоо. Валя гэрэлэй урда ошожо эрьелдэжэ платияа харажархёод, эхэдээ баясхалан хүргэмсөөрөө, газаашаа гүйжэ гарашана. «Таарyугаар оёхо гээшэ баһал һайн юм байна», гэжэ һанаһаар, Дулма диван дээрэ дахин һуушана.

«Тиихэдээ ямар юумэндэ дуратай гээшэ биб. Врач, агроном, зоотехник, хонишон, һаалишан, оёдолшон... Дуратай юумэндээ һуража, ёһотой мэргэжэлтэй болохоб. Дуумай абгаймни зүб лэ хэлэнэ даа», —гэжэ Дулма бодоо һэн.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-22, зам редактора—32-74, отв секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32 Для междугородных переговоров—16.

Н 00816. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 3168.